

Kursbeskrivningar

Läroplanen 2016 (ÅK 16)

Innehåll

INLEDNING	2
BIOLOGI	3
ENGELSKA	6
FILOSOFI.....	9
FINSKA - modersmålsinriktad	10
FINSKA – A-lärokurs	12
FINSKA – B1-lärokurs	14
FRANSKA – B-lärokurs.....	16
FYSIK	19
GEOGRAFI	21
GYMNASTIK	23
HISTORIA.....	25
HÄLSOKUNSKAP.....	28
INFORMATIONSTEKNIK.....	29
KEMI	31
KINESISKA – B3-lärokurs	33
KONST	35
LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP	37
MATEMATIK - lång lärokurs	39
MATEMATIK - kort lärokurs	41
MODERSMÅL	43
MUSIK	46
PSYKOLOGI.....	48
RELIGION – Evangelisk-luthersk	50
RELIGION - Ortodox	52
RYSKA– B-lärokurs	54
STUDIEHANDLEDNING	57
SAMHÄLLSLÄRA	59
SPANSKA – B-lärokurs.....	61
TYSKA – B-lärokurs.....	64

INLEDNING

I följande dokument hittar du information om de ämnen och kurser som undervisas i Mattlidens gymnasium. Du hittar även kursbeskrivningarna i Wilmas kursbricka genom att du högerklickar på kursen i kursbrickan.

Bedömningsgrunderna varierar för varje enskild kurs men de presenteras noggrant av ämnesläraren vid kursens början. Vill du ha ytterligare information om innehållet i kurserna kan du kontakta ämnesläraren i det aktuella ämnet.

I gymnasiet finns det tre olika typer av kurser:

OBLIGATORISK KURS = en kurs du måste avlägga för att kunna få avgångsbetyg från gymnasiet. Avlagd kurs bedöms alltid med ett siffervitsord 4-10.

FÖRDJUPAD KURS = en valbar kurs ur riksläroplanen som rekommenderas speciellt för dig som planerar skriva ämnet i studentskrivningarna men även för dig som är intresserad av ämnet/innehållet. Avlagd kurs bedöms alltid med ett siffervitsord 4-10.

TILLÄMPAD KURS = en valbar kurs som skolan själv skapat och som rekommenderas för dig som är intresserad av ämnet/innehållet. Kursens innehåll har ingen direkt koppling till innehållet i studentskrivningarna, undantag är repetitionskurserna inför skrivningarna. Kursen kan bedömas med en prestationsanteckning avlagd/underkänd eller med ett siffervitsord 4-10.

För att få avgångsbetyg från gymnasiet måste du ha avlagt sammanlagt minst 75 kurser, varav minst 10 bör vara fördjupade.

Om du planerar avlägga gymnasiet på tre år, rekommenderar vi att du avlägger minst 30 + 30 kurser under de två första åren och ca 15 kurser det sista året.

BIOLOGI

Biologin handlar om att utveckla ett naturvetenskapligt tänkande och ett intresse för bio- och miljövetenskaper. Studerandena får en inblick i vilka möjligheter biovetenskaperna erbjuder i vardagslivet, i fortsatta studier och i arbetslivet. Ämnets arbetsmetoder inkluderar observationer och experiment.

BI01 Livet och evolutionen

OBLIGATORISK

I kursen sätter de studerande in sig i livets förutsättningar och de karakteristiska dragen hos alla organismer. Under kursen bekantar sig de studerande också med sättet att inhämta och beskriva kunskap inom biologin och med biologin som en del av det naturvetenskapliga tänkandet. Det centrala perspektivet i kursen är förståelse av evolutionen och dess betydelse. Kursen avläggs under åk 1.

BI02 Ekologi och miljö

OBLIGATORISK

I kursen studeras ekologins grunder och livets mångfald samt hoten mot denna mångfald i Finland och annanstans i världen. Centrala teman är de faktorer som hotar mångfalden i naturen samt möjligheterna att bevara mångfalden. Genom kursen blir de studerande förtrogna även med andra ekologiska miljöproblem. I kursen ingår en liten undersökning eller ett litet utvecklingsprojekt som gäller ekologin eller miljöns tillstånd och som görs självständigt eller i samarbete med andra. Motsvarar kurs gBI03 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

BI03 Cellen och ärftligheten

FÖRDJUPAD

Kursen ger den studerande en djupare förståelse av cellens uppbyggnad och funktion. Kursen behandlar också styrningen av cellens funktion, cellernas förökning och ärftlighetens grunder. Centralt för kursen är experimentella arbetsätt och undersökningar som de studerande utför. Motsvarar kurs gBI02 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 1.

BI04 Människans biologi

FÖRDJUPAD

Under kursen blir de studerande förtrogna med människans anatomi och fysiologi. Centrala frågor är människans livsfunktioner och fortplantning samt arvsmassans och miljöns betydelse för människans hälsa. Under kursen behandlas människokroppens förmåga att anpassa sig till förändringar och försvara sig mot yttre hot. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

BI05 Biologins tillämpningar

FÖRDJUPAD

Syftet med kursen är att de studerande ska få förståelse av den biologiska forskningens betydelse för lösningen av framtidens problem. I kursen blir de studerande förtrogna med olika tillämpningar av biologin inom medicinen, industrin och livsmedelsproduktionen samt inom hållbar användning av naturtillgångarna. Centrala frågor är olika tillämpningar av genteknologi och mikrobiologi. I kursen planerar och genomför den studerande ett

experiment eller en undersökning med anknytning till biologins tillämpningar. Kursen avläggs under åk 3 (eller åk 2 om du skriver biologin på tvåans vår).

BI06 Laborationskurs i biologi

TILLÄMPAD

Kursen ger studerande en möjlighet att bekanta sig med olika biologiska arbetsmetoder. Olika laborationer bland annat inom cellbiologi, ekologi och människobiologi utförs. En egen undersökning, som ger studerande möjlighet att planera och utföra experiment, ingår. Under kursen lär sig studerande producera vetenskaplig text genom att skriva labbrapporter. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

BI07 Fältkurs i biologi

TILLÄMPAD

Studerande bekantar sig med vanliga fältbiologiska metoder, finländska ekosystem och finländska arter speciellt inom växt- och djurriket. Kursen är en utekurs, men insamlad data kan vidarebehandlas. Olika exkursioner kan ingå. Motsvarar kurs gBI09 i den tidigare läroplanen. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen erbjuds vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2.

BI08 Repetitionskurs i biologi

TILLÄMPAD

I kursen repeteras centrala aspekter av biologins lärokurs. Kursen förbereder studerandena inför studentskrivningarna i biologi bland annat genom utnyttjandet av gamla studentexamensuppgifter. En preliminär studentskrivning i biologi kan ordnas. Motsvarar gBI07 i den tidigare läroplanen. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs inför studentskrivningarna.

BI09 Etologi

TILLÄMPAD

Under kursen bekantar sig de studerande med etologin som vetenskap, hur etologisk forskning bedrivs och vad kunskap om djurens beteende kan användas till. De studerande får även inblick i djurrikets mångfald samt hur evolutionen formar djurens beteende. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

BI10 Vildmarkskurs

TILLÄMPAD

Kursen är en ämnesövergripande kurs som integrerar biologi, huslig ekonomi, gymnastik och finska. Under kursen deltar studerandena i en flerdagsvandring i östra Lappland, där övernattning sker i tält och maten lagas själv. Kursen ordnas tillsammans med Kemijärven lukio och undervisningsspråket är finska. Motsvarar kurs gGy07 i den tidigare läroplanen. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 2.

TS02 Undersökande projektarbete med hjälp av digitala arbetssätt

FÖRDJUPAD

Natur- och beteendevetenskapliga forskningsmetoder: Kursen fördjupar sig i ett centralt temaområde i vilket studerandena gör ett omfattande projekt. Kursen är en (tvärvetenskaplig) kurs i vilken studeranden planerar, genomför och presenterar en undersökning eller uppfinning som anknyter till något natur- eller beteendevetenskapligt

fenomen, tema eller ämnesområde. Kursen kan integrera biologi, fysik, kemi och psykologi. Den handledande läraren bestäms utgående från temat studeranden väljer. Kursen bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

ENGELSKA

I engelskan jobbar vi med interkulturell kommunikation, mångkulturalism och interkulturella aspekter av livet och vardagen. Vi fördjupar oss i det engelska språket och de studerande förbereds för att klara sig med sin engelska i fortsatta studier och arbetslivet. Fokus ligger på kommunikativ förmåga av olika slag, både skriftligt och muntligt.

ENA01 Engelskan och min värld   **OBLIGATORISK**

Den studerandes kunskaper inom språkets olika delområden kartläggs. Den studerande analyserar sina utvecklingsområden och utvärderar sina lärstrategier för språkstudier, ställer upp mål för studierna i engelska och hittar sätt att utveckla sina kunskaper både individuellt och i grupp. Under kursen reflekterar man kring den språkliga mångfalden i världen, engelskan som globalt fenomen samt språkkunskap som redskap för att utveckla den kulturella kompetensen. Kursens teman och situationer ska anknyta till studielivet, den ungas livsmiljö och behov av språkkunskap. Kursen avläggs under åk 1.

ENA02 Människans sociala nätverk   **OBLIGATORISK**

Under kursen övar den studerande att med hjälp av olika medier delta i olika kommunikationssituationer av varierande språklig och kulturell svårighetsgrad, också i en internationell kontext. Den studerande fördjupar sin förmåga att diskutera aktivt och lyssna på andra. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser. Mångsidiga strategier utvecklas för olika kommunikationssituationer. Under kursen behandlas teman som anknyter till mänskliga relationer och i samband med dem även psykiskt, fysiskt och socialt välbefinnande. Man reflekterar också över teknologins och digitaliseringens betydelse för kommunikation och välbefinnande. Kursen avläggs under åk 1.

ENA03 Kulturella fenomen   **OBLIGATORISK**

Under kursen fördjupas och utvecklas den studerandes multilitteracitet. Den studerande producerar texter inom olika genrer med betoning på de språkliga drag som kännetecknar genren. Kursens teman utgår från olika kulturella fenomen, engelskspråkiga medier och kreativ verksamhet. Kursen avläggs under åk 1.

ENA04 Samhället och omvärlden   **OBLIGATORISK**

Under kursen utvecklar den studerande sin förmåga att söka information och läsa kritiskt samt övar sig att aktivt använda engelska. Man bekantar sig med olika debatter om samhällsliga fenomen, och fokuserar i synnerhet på hur man kan påverka som aktiv medborgare. Under kursen reflekterar man även över individens och gruppens ansvar och möjligheter att påverka i medborgarsamhället, till exempel då det gäller människorättsfrågor. Kursen avläggs under åk 2.

ENA05 Vetenskap och framtid   **OBLIGATORISK**

Kursen fördjupar den studerandes förmåga att tolka och producera texter samt den studerandes kompetens att söka information om för hen intressanta kunskaps- och vetenskapsområden. De studerande övar sin förmåga att dela med sig av synpunkter som grundar sig på egna kunskaper eller åsikter. De reflekterar kring olika framtidsvisioner, i

synnerhet i ett teknologi- och digitaliseringsperspektiv, samt över engelskans ställning som internationellt språk inom vetenskap och teknik. Temana väljs från olika fack- och vetenskapsområden. Kursen avläggs under åk 2.

ENA06 Studier, arbete och ekonomi OBLIGATORISK

Kursen fördjupar den studerandes förståelse för språkkunskap som ett socialt kapital och en färdighet för arbetslivet. Den studerande bekantar sig med textgenrer som kan komma till nytta i eventuella fortsatta studier eller i arbetslivet. Under kursen överväger och diskuterar den studerande planer för fortsatta studier, karriär och arbete även i en internationell kontext. Under kursen behandlas ekonomiska frågor som är relevanta för den unga som står på tröskeln till arbetslivet samt ekonomiska företeelser i ett större perspektiv. Kursen avläggs under åk 3, eller åk 2 om du vill kunna skriva engelskan på hösten åk 3.

ENA07 Hållbar livsstil FÖRDJUPAD

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att tolka och producera engelska i olika skriftliga kommunikationssituationer och för olika slag av mottagare. Den studerande analyserar eller producerar texter inom olika genrer, såsom fiktiva och icke-fiktiva, berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande eller ställningstagande texter. Man fortsätter behandla de obligatoriska kursernas teman ur ett ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbarhetsperspektiv med beaktande av de studerandes behov eller intressen.

ENA08 Muntlig kommunikation och påverkan FÖRDJUPAD

Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att producera muntlig engelska, förstå talad engelska och bygga upp en dialog. Den stärker sin förmåga att tala flytande och övar muntlig produktion som förutsätter förberedelse. Teman som behandlats i de obligatoriska kurserna repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov. Efter avlagd kurs får studerande ett intyg över sina muntliga språkfärdigheter som bilaga till avgångsbetyget. Kursen avläggs under åk 2.

ENA09 Repetitionskurs i engelska TILLÄMPAD

Kursen fungerar som repetition inför studentexamen. Du själv som studerande har här möjligheten att påverka innehållet beroende på vad du vill jobba mera med. Vi övar på olika uppgiftstyper som kan ingå i studentexamensprovet. Kursen kräver aktivt deltagande, därav kan den inte tenteras. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

ENA10 Drama TILLÄMPAD

Under kursens gång kommer vi att jobba med drama på olika sätt. Kursen innehåller allt från improvisation till att sätta ihop en kort produktion som framförs i slutet av kursen. Kursen

kan väljas av både IB och nationella studeranden. Kursen går helt på engelska och undervisas av nationella och IB-lärare. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 1 eller 2.

ENA11 Litteratur och kreativt skrivande

TILLÄMPAD

Under kursens gång jobbar vi med olika typer av litteratur och kreativt skrivande. Kursen är för dig som tycker om litteratur i olika former och att själv producera texter av olika slag. Kursen kan väljas av studerande både från IB och nationella sidan. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 1 eller 2.

ENA12 Debattkurs

Kursen går ut på deltagande i debattklubben, möjlighet att delta i workshoppar och debatt turneringar runtom i Finland. I debattklubben får du öva på att tala inför människor och i grupp, men även att framföra åsikter och argument på olika sätt. Dessa kunskaper har du nytta av även i framtiden. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 1 eller 2.

FILOSOFI

Filosofi handlar om att lära sig tänka fritt och kritiskt. Filosofin utvecklar förmågan att rationellt reflektera och att uppfatta större begreppsliga helheter och samband samt främjar kreativt, självständigt och etiskt tänkande.

FI01 Introduktion i filosofiskt tänkande

OBLIGATORISK

Filosofiska tänkandet och de filosofiska frågornas natur. Att definiera, ifrågasätta och motivera. Sanning, kunskap och information. Kursen avläggs under åk 1.

FI02 Etik

OBLIGATORISK

Etik. Normer, relativism och meningen med livet. Plikter, dygder och konsekvenser. Rättigheter och skyldigheter. Kursen avläggs under åk 2.

FI03 Samhällsfilosofi

FÖRDJUPAD

Rättvisa, frihet, makt, legitimitet, solidaritet, genus, informationsteknik och hållbar framtid. Motsvarar kurs gFI04 i tidigare läroplanen. Kursen erbjuds vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2.

FI04 Kunskap, vetenskap och verklighet

FÖRDJUPAD

Hurdan är verkligheten och vad kan vi veta om den? Är all vetenskap bra? Motsvarar kurs gFI03 i tidigare läroplanen. Kursen erbjuds vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2.

FI05 Fördjupad etik

TILLÄMPAD

Vad är rätt och hur vet man det? Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen erbjuds vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

FI06 Filosofiforum

TILLÄMPAD

Fria filosofiska diskussioner kring aktuella teman. Möte tre ggr/period. Delta 15 gånger för att få en kurs. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen erbjuds vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

FI07 Repetitionskurs i filosofi

TILLÄMPAD

I kursen repeteras centrala delar av filosofikurserna. Kursen förbereder studerandena inför studentskrivningarna genom att vi analyserar och övar oss på typiska studentfrågor. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd) och avläggs inför skrivningarna.

FINSKA - modersmålsinriktad

I modersmålsinriktad finska fördjupas studerandes kunskap om finsk kultur och litteratur. Uppmärksamhet fästs vid skillnader mellan talat och skrivet språk i olika situationer, samt vid kontrastiv jämförelse av finska och svenska. Målsättningen är att kunna förstå och själv producera finska på en så hög nivå att det är möjligt att studera och arbeta på finska efter gymnasiet.

FIM01 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

OBLIGATORISK

Skillnader i talspråk, slang, dialekter och standardfinska behandlas. Den studerande håller korta tal. I litteraturen behandlas noveller och i grammatiken verbläran, objektet, subjektets och predikatets kongruens och unipersonella uttryck. Kursen avläggs under åk 1.

FIM02 Natur och vetenskap

OBLIGATORISK

Olika slag av texter om natur, miljö, vetenskap och hållbar utveckling. Ett vetenskapligt föredrag. Utvärdering av sin egen och andras presentationer. En klassiker läses. I grammatiken behandlas nomenböjningen. Kursen avläggs under åk 1.

FIM03 Teknik och konsumtion

OBLIGATORISK

Textgenrer som kombinerar bild, ljud och skriftlig och muntlig text. Texter om konsumtion, handel, teknik och informationsteknik. Skönlitterär diskussion digitalt. I grammatiken behandlas infinitiver och participer. Kursen avläggs under åk 1.

FIM04 Medierna och samhället

OBLIGATORISK

En materialbaserad uppsats. Medietexter läses, analyseras och produceras. Skönlitteratur läses och används som underlag för medietexter. I grammatiken behandlas satsmotsvarigheter och interpunktion. Kursen avläggs under åk 2.

FIM05 Utbildning och arbetsliv

OBLIGATORISK

Förbereder för studie- och yrkesliv. Översättning till och från finska. Sammandrag övas på båda språken. I grammatiken behandlas attribut och adverbial, rektionsfrågor och finskans motsvarigheter till svenskans prepositionsattribut. Kursen avläggs under åk 2.

FIM06 Finsk kultur och litteratur

OBLIGATORISK

Föredrag om finsk kultur. Den viktigaste litteraturen behandlas. Skrivandet fördjupas genom att öva olika textgenrer. Kursen avläggs under åk 2.

FIM07 Kommuniera i skrift

FÖRDJUPAD

Den studerande ges möjlighet att enligt behov och önskemål producera olika digitala fakta- och skönlitterära texter. Vid behov kan centrala strukturer repeteras. Motsvarar kurs gFIM08 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

FIM08 Kommunicera i tal**FÖRDJUPAD**

Förmåga att tala och uppträda på finska individuellt och i grupp övas. Aktuella samhällsfenomen och sådant som hör till allmänbildningen behandlas.

Argumentationsteknik övas. Utbildningsstyrelsens prov i muntlig språkfärdighet. Efter avlagd kurs får studerande ett intyg över sina muntliga språkfärdigheter som bilaga till avgångsbetyget. Motsvarar kurs gFIM07 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

FIM09 Förberedande kurs för studentskrivningen TILLÄMPAD

Den centrala grammatiken repeteras och alla delområden övas. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd) och avläggs inför skrivningarna.

FINSKA – A-lärokurs

I lärokursen i A-finska strävar vi efter att kunna fördjupa kunskaperna i finska och kunna använda språket på ett mångsidigt sätt både muntligt och skriftligt. De studerande förbereds för att klara sig i fortsatta studier och i arbetslivet på finska.

FINA01 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

OBLIGATORISK

Under kursen bekantar sig den studerande med aktiviteter och situationer i vardagslivet och närmiljön. Muntliga presentationer kan ingå. I grammatiken repeteras och fördjupas finskans verblära och de grundläggande objektsreglerna. Kursen avläggs under åk 1.

FINA02 Natur och vetenskap

OBLIGATORISK

Under kursen behandlas teman som natur, miljö och vetenskap ur olika synvinklar. Dessa teman behandlas muntligt och skriftligt. Egna och andras presentationer utvärderas. I grammatiken repeteras och fördjupas nomenböjningen samt det viktigaste om subjekt och unipersonella uttryck. Kursen avläggs under åk 1.

FINA03 Teknik och konsumtion

OBLIGATORISK

Under kursen behandlas temaområdena teknik, konsumtion och handel både skriftligt och muntligt. Studerandena läser också ett finskspråkigt skönlitterärt verk och diskuterar det skriftligt eller muntligt. I grammatiken repeteras och fördjupas de olika infinitivformerna (inf. 2-4) och de vanligare participformerna. Kursen avläggs under åk 1.

FINA04 Medierna och samhället

OBLIGATORISK

Under kursen följer vi med medier och behandlar skriftligt och muntligt aktuella händelser i det finska samhället och världen. I grammatiken behandlas finskans satskonstruktioner (finalkonstruktion, temporalkonstruktion, agentkonstruktion) så att de studerande förstår dem och kan själva använda de enklare motsvarigheterna. Kursen avläggs under åk 2.

FINA05 Utbildning och arbetsliv

OBLIGATORISK

Kursen behandlar teman som utbildning, yrken och näringsliv ur både samhällets och den studerandes synvinkel. De studerande skriver en arbetsansökan och bekantar sig med något yrke eller någon utbildning. I grammatiken behandlas objektet mera ingående och adverbial, i synnerhet tids- och platsadverbial. Kursen avläggs under åk 2.

FINA06 Finsk kultur och litteratur

OBLIGATORISK

Under kursen bekantar vi oss med finsk kultur och litteratur. De studerande presenterar muntligt en kulturform. Ett skönlitterärt verk läses på finska och diskuteras. Olika stilfrågor i texter behandlas. I grammatiken behandlas olika attribut, speciellt med tanke på svenskans prepositionsuttryck. I skriftliga uppgifter poängteras skillnader mellan olika genrer. Kursen avläggs under åk 2.

FINA07 Kommunícera i skrift**FÖRDJUPAD**

Den studerande ges möjlighet att enligt behov och önskemål producera olika digitala fakta- och skönlitterära texter. Vid behov kan grundläggande strukturer repeteras. Motsvarar kurs gFINA08 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

FINA08 Kommunícera i tal**FÖRDJUPAD**

Under kursen lär sig den studerande att tala och uppträda på finska i olika formella och informella situationer, samt diskutera olika texter. I kursen ingår Utbildningsstyrelsen muntliga prov. Efter avlagd kurs får studerande ett intyg över sina muntliga språkfärdigheter som bilaga till avgångsbetyget. Motsvarar kurs gFINA07 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

FINA09 Förberedande kurs för studentskrivningen TILLÄMPAD

Den centrala grammatiken repeteras och alla delområden övas. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd) och avläggs inför skrivningarna.

FINSKA – B1-lärokurs

I lärokursen i B-finska fokuserar vi på grundläggande strukturer och på att kunna klara sig i vardagliga situationer både muntligt och skriftligt. Fokus i svårare konstruktioner och texter är på förståelsen.

FINB101 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

OBLIGATORISK

Under kursen lär sig den studerande förstå och använda finska i olika situationer som kan uppstå i vardagen. Den studerande lär sig att muntligt och i kortare text berätta om sig själv, sin hälsa, sina fritidsintressen och sin närmiljö. I grammatiken behandlas de mest grundläggande delarna av verbböjningen i aktiv och passiv, objektsreglerna samt unipersonella uttryck. Kursen avläggs under åk 1.

FINB102 Natur och vetenskap

OBLIGATORISK

Under kursen bekantar sig den studerande med platser, sevärdheter och naturen i olika delar av Finland, samt betydelsen av hållbar utveckling. Den studerande lär sig presentera sin hemort, berätta om reseupplevelser och söka information på finska i samband med reseplanering. I grammatiken behandlas de mest grundläggande delarna av nomenböjningen. Kursen avläggs under åk 1.

FINB103 Teknik och konsumtion

OBLIGATORISK

Under kursen bekantar sig den studerande med teknik, konsumtion och trafik ur användar- och miljösynvinkel. Den studerande håller teknikrelaterade presentationer och bekantar sig med bruksanvisningar. I grammatiken behandlas användningen av de vanligaste participerna i finskan och de mest grundläggande infinitiverna. Kursen avläggs under åk 1.

FINB104 Samhälle, kultur och medier

OBLIGATORISK

Under kursen bekantar sig den studerande med kortare texter och inslag som berör samhället och det finska kulturlivet och lär sig att diskutera innehållet i dem. I grammatiken lär sig de studerande förstå finskans mest förekommande satsmotsvarigheter, så att de kan omskriva dem samt översätta dem till svenska. Kursen avläggs under åk 2.

FINB105 Utbildning och arbetsliv

OBLIGATORISK

Under kursen övar sig den studerande i att berätta om sina studier och framtidsplaner. Den studerande bekantar sig även med artiklar och webbsidor som berör studier och yrkesliv. Den studerande övar intervjusituationer och skriver enkla ansökningar. Grammatiken som behandlats i de tidigare kurserna fördjupas. Därtill behandlas pris- och tidsuttryck samt rektion. Kursen avläggs under åk 2.

FINB106 Kommunicera i tal**FÖRDJUPAD**

Under kursen får den studerande öva sig att förstå talad finska i olika sammanhang samt att tala och uppträda på finska i olika situationer. Den studerande uppmuntras till att våga prata finska och lär sig diskutera, beskriva, referera, hålla kortare anföranden samt ställa och besvara frågor på finska. I kursen ingår Utbildningsstyrelsen muntliga prov. Efter avlagd kurs får studerande ett intyg över sina muntliga språkfärdigheter som bilaga till avgångsbetyget. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

FINB107 Kommunicera i skrift**FÖRDJUPAD**

Under kursen övar den studerande sin skrivförmåga genom att skriva kortare texter för olika ändamål. Man analyserar och producerar både faktatexter och fiktiva texter samt texter inom olika genrer, såsom berättande, beskrivande, reflekterande, instruerande och ställningstagande texter. Även förmågan att återge och översätta olika slag av texter övas, i huvudsak från finska till svenska. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

FINB108 Förberedande kurs för studentskrivningen**TILLÄMPAD**

Den centrala grammatiken repeteras och alla delområden övas. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd) och avläggs inför skrivningarna.

FRANSKA – B-lärokurs

I franska som främmande språk utvecklas grundläggande språkfärdighet som behövs i vardagen. De studerande förbereds för att klara sig med sin franska i vardagliga situationer, på resor och i fortsatta studier. Vi jobbar med interkulturell kommunikation och interkulturella aspekter av livet och vardagen. Fokus ligger på kommunikativ förmåga, både muntlig och skriftlig.

B3 = språk som du börjar läsa i gymnasiet

B2 = språk som du börjat läsa i åk 8

FRB301 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket **FÖRDJUPAD**

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna. Kursen avsläggs under åk 1.

FRB302 På resa i världen

FÖRDJUPAD

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till resande och uträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier. Kursen avsläggs under åk 1.

Efter dessa två kurser slås gruppen som läser franska som B3-språk ihop med gruppen som läser franska som B2-språk (börjat i åk 8). Därför har kurserna två olika beteckningar (B2/B3), trots att innehållet är det samma.

FRB303 / FRB201 Viktiga frågor i livet och vardagen

FÖRDJUPAD

Under kursen reflekterar den studerande över målspråkets betydelse i hans eget liv, nu och i framtiden. Den studerandes kunskaper i målspråket kartläggs. Den studerande analyserar och utvärderar sina färdigheter för språkstudier, ställer upp mål för sitt språklärande och hittar sätt att utveckla sina kunskaper individuellt och i grupp. De kommunikativa färdigheterna utvecklas med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Kursen avsläggs under åk 1.

FRAB304 / FRB202 Liv och levnadssätt

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands. Kursen avsläggs under åk 1.

FRB305 / FRB203 Välbefinnande och omsorg

FÖRDJUPAD

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter

och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande undersöker olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Man reflekterar också över vilka förändringar tekniken och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Kursen avläggs under åk 2.

FRB306 / FRB204 Kultur och medier

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella företeelser och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Kursen avläggs under åk 2.

FRB307 / FRB205 Studier, arbete och framtid

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursen behandlar skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Kursen avläggs under åk 2.

FRB308 / FRB206 Vår gemensamma jord

FÖRDJUPAD

Under kursen fortsätter man att öva sig i interaktion och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Kursen avläggs under åk 2.

FRB309 Internationell verksamhet

TILLÄMPAD

FRB207 Internationell verksamhet

FÖRDJUPAD

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärarbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

FRB310 Muntlig och skriftlig kommunikation

TILLÄMPAD

FRB208 Muntlig och skriftlig kommunikation

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

FRB311 / FRB209 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Text- och hörförståelse samt skriftlig produktion övas inför studentprovet. Grammatik och ordförråd repeteras och övas enligt de studerandes önskemål. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

FRB312 / FRB210 Muntlig kurs

TILLÄMPAD

I denna kurs betonas muntlig kommunikation och hörförståelse. Målet med kursen är att förbättra förmågan att uttrycka sig i tal, att lära sig att bättre förstå talad franska samt att utvidga ordförrådet. Vi jobbar med texter, audiovisuellt material, teater, spel, diskussioner och debatter. Vi kommer även att bekanta oss med talspråk, slang och idiomatiska uttryck samt öva på uttalet och att argumentera på franska. Kursen erbjuds vartannat år. Kursen avläggs under åk 2 eller 3 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

FYSIK

Fysikundervisningen strävar till att ge en introduktion till naturvetenskapligt tänkande. De studerande ges en inblick i de lagbundenheter som beskriver den fysikaliska verkligheten. Genom teoretiskt och experimentellt arbete utvecklas förmågan att arbeta både metodiskt och kreativt.

FY01 Fysiken som naturvetenskap

OBLIGATORISK

Kursen bekantar studeranden med fysik som vetenskapsgren. Under kursen behandlas olika fenomen i vardagen ur fysikens perspektiv. Enkla mätningar kombineras med grafisk behandling av insamlad data. Kursen avläggs under åk 1.

FY02 Värme

FÖRDJUPAD

I kursen behandlas fenomen i anknytning till värmeöverföring mellan föremål. Sådana är exempelvis fasförändringar, värmeutvidgning och temperaturförändring. Mekaniskt arbete och energi samt effekt hör till kursens centrala begrepp. Kursen avläggs under åk 1.

FY03 Elektricitet

FÖRDJUPAD

Kursen behandlar fenomen i anknytning till elektriska laddningar och deras påverkan på sin omgivning. Likströmskretsen och dess lagbundenheter, laddningar och deras elfält samt enkla kopplingar hör till kursens centrala områden. Kursen avläggs under åk 1.

FY04 Kraft och rörelse

FÖRDJUPAD

I kursen behandlas modeller för hur föremåls rörelse kan beskrivas och behandlas matematiskt. Till kursen hör bland annat växelverkningens roll i rörelseförändringar, Newtons rörelselagar, kinetisk och potentiell energi, vridmoment och jämvikt samt matematisk behandling av kollisioner. Kursen avläggs under åk 2.

FY05 Periodisk rörelse och vågor

FÖRDJUPAD

Vågor och svävningar är vanligt förekommande fenomen i omgivningen. Kursen ger förutsättningar för att kunna analysera och behandla vågfenomen fysikaliskt. Andra centrala teman i kursen är likformig cirkelrörelse och gravitation. Kursen avläggs under åk 2.

FY06 Elektromagnetism

FÖRDJUPAD

Till kursen hör bland annat magnetiska fenomen, elektriska laddningars rörelse i magnetfält och den elektromagnetiska induktionens roll i energiproduktion och kommunikation. Den elektromagnetiska strålningen och dess vågegenskaper behandlas. Kursen avläggs under åk 3.

FY07 Materie och strålning

FÖRDJUPAD

I kursen behandlas den moderna fysikens grundbegrepp; energins och den elektromagnetiska strålningens partikelnatur. Därtill betraktas atomkärnans egenskaper, radioaktivitet och radioaktiv strålning ur hälso-och nyttoperspektiv. Kursen avläggs under åk 2.

FY08 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Kursen repeterar gymnasiets fysikkurser och förbereder studeranden för att skriva fysik i studentexamen. Lösning av uppgifter samt presentation av svarsteknik för räkne- och teoriuppgifter är i fokus. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

FY09 Laborativt arbete

TILLÄMPAD

I kursen arbetar studerande individuellt eller i grupp med laborationer med utgångspunkt i de fördjupade kursernas material. Kursen rekommenderas för andra eller tredje årets studerande. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TS02 Undersökande projektarbete med hjälp av digitala arbetsätt

FÖRDJUPAD

Natur- och beteendevetenskapliga forskningsmetoder: Kursen fördjupar sig i ett centralt temaområde i vilket studerandena gör ett omfattande projekt. Kursen är en (tvärvetenskaplig) kurs i vilken studeranden planerar, genomför och presenterar en undersökning eller uppfinning som anknyter till något natur- eller beteendevetenskapligt fenomen, tema eller ämnesområde. Kursen kan integrera biologi, fysik, kemi och psykologi. Den handledande läraren bestäms utgående från temat studeranden väljer. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

GEOGRAFI

Geografistudier innebär att studerandena utvecklar sin geografiska världsbild och får verktyg att förstå globala, regionala och lokala företeelser och problem och möjligheterna att lösa dessa. I geografiundervisningen integreras de naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga elementen. Undervisningen utnyttjar bland annat geomedia.

GE01 En värld i förändring

OBLIGATORISK

Kursen lär den studerande granska vår föränderliga värld och dess regionala problem. Under kursen följer de studerande med aktuella nyheter från olika delar av världen och skapar sig en bild av globala riskområden med hänsyn till risker som rör naturen, miljön och mänskligheten. Kursen behandlar också den positiva utveckling som sker i olika delar av världen och möjligheter att hantera risker, skapa behövlig beredskap, förutse risker och anpassa sig till dem. Till de centrala synvinklarna hör ekosocial hållbarhet, kretsloppsekonomi och globala utvecklingsfrågor. Motsvarar kurs gGE03 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 1.

GE02 Den blå planeten

FÖRDJUPAD

Kursen behandlar naturgeografiska fenomen och fördjupar de studerandes kunskaper om atmosfärens, hydrosfärens och litosfärens struktur och processer. Den centrala infallsvinkeln är processerna i naturen och de orsakssamband som är förknippade med dessa. Under kursen bekantar sig de studerande med naturgeografins forskningsmetoder och övar sig i att tolka naturlandskap och deras uppkomst med hjälp av geomedia. Kursen ger förtrogenhet i att använda naturgeografisk information i samhället och i vardagen. Motsvarar kurs gGE01 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

GE03 En gemensam värld

FÖRDJUPAD

Kursen behandlar humangeografins fenomen och fördjupar de studerandes kunskaper om regionala drag i den mänskliga verksamheten. Det centrala fokusområdet är analys av de möjligheter som naturresurserna och miljön erbjuder med tanke på den mänskliga verksamheten. I kursen bekantar sig de studerande med humangeografins forskningsmetoder och övar sig i att tolka hur den mänskliga verksamheten gestaltar sig på jordklotet med hjälp av geomedia. Kursen gör den studerande förtrogen med användningen av humangeografisk kunskap i samhället och i vardagslivet. Motsvarar kurs gGE02 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

GE04 Geomedia – undersök, delta och påverka

FÖRDJUPAD

Kursen lär de studerande att tillämpa de geografiska kunskaper och färdigheter som de skaffat sig i de tidigare kurserna för att utarbeta en undersökningsrapport eller genomföra ett delaktighets- eller påverkansprojekt. Centrala infallsvinklar i kursen är involverande

planering, globala utvecklingstrender och användningen av geomeia i forskning och påverkansarbete. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

GE05 Repetitionskurs i geografi

TILLÄMPAD

I kursen repeteras centrala aspekter av geografins lärokurs. Kursen förbereder studerandena inför studentskrivningarna i geografi bland annat genom utnyttjandet av gamla studentexamensuppgifter. En preliminär studentskrivning i geografi kan ordnas. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

GYMNASTIK

Syftet med undervisningen i gymnastik är att ge de studerande sådana kunskaper och färdigheter som behövs för att kunna upprätthålla och utveckla sin fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga och hälsa. De obligatoriska kurserna ska fördjupa de kunskaper och färdigheter i gymnastik som inhämtats i grundskolan och de studerande ska ges möjlighet att mångsidigt bekanta sig med nya gymnastikformer och idrottsgrenar.

GY01 Motion ger energi

OBLIGATORISK

Målet är att den studerande förstår att fysisk aktivitet och funktionsförmåga är en grundläggande förutsättning för hälsa och välbefinnande, samt inse principen för rent spel. Det centrala innehållet i kursen är att utöva och utveckla de fysiska färdigheterna. Kursen avläggs under åk 1.

GY02 En aktiv livsstil

OBLIGATORISK

Målet är att undervisa och uppmuntra den studerande att tillägna sig en motions- och hälsoinriktad livsstil. Den studerande ska vägledas att förstå att fysisk aktivitet som stödjer funktionsförmågan, hälsan och välbefinnandet förutom idrottsintressen också består av vardagsval och undvikande av långvarigt sittande. Kursen avläggs under åk 2.

GY03 Motion och hälsa

FÖRDJUPAD

Kursens syfte är att främja regelbunden motion samt att iakta och utveckla sina fysiska egenskaper. Läraren ska leda planeringen och genomförandet av ett motionsprogram. Kursen avläggs under åk 1.

GY04 Att motionera tillsammans – de gamlas dans

FÖRDJUPAD

Syftet med kursen i de gamlas dans är att främja de studerandes sociala gemenskap. Arbetssätten präglas av de studerandes delaktighet, aktivitet och samverkan. Kursen avläggs under åk 2.

GY05 Motion och välbefinnande

FÖRDJUPAD

Syftet med kursen är att utöva mångsidiga gymnastikövningar som ger möjlighet till delaktighet, känsla av fysisk kapacitet och erfarenheter av att uttrycka sig med kroppen. Instruktionsövningarna bidrar till det sociala och individuella ansvarstagandet. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

GY06 Vintersporter**TILLÄMPAD**

Syftet med kursen är att låta studerande bekanta sig med olika former av vintersporter så som slalom, snowboard, telemark, längdskidåkning, snöskor. Kursen ordnas tillsammans med Haukilahden lukio. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen erbjuds vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2.

GD04 Gymnasiediplom i gymnastik **TILLÄMPAD**

Genom att avlägga gymnasiediplomet i gymnastik ger den studerande prov på fysisk prestationsförmåga, specialkunnande samt intresse och samarbetsfärdigheter. Även den studerandes gymnastikkunskaper bedöms, liksom förmågan att utöver de egna inlärningsprocesserna i gymnastik bedöma gymnastikens betydelse. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

HISTORIA

Gymnasiets historieundervisning ger nycklarna till att förstå olika tidsperioder. Undervisningen i historia utgår från historieämnets vetenskapliga karaktär och tillgodoser hur historisk kunskap uppstår. Ämnet består av mänsklighetens historia och förståelsen av förändringar. Källkritik betonas.

HI01 Människan i en föränderlig omvärld

OBLIGATORISK

Under kursen granskas växelverkan mellan individen, samhället och naturen i den europeiska och globala kulturmiljön. Tyngdpunkten i undervisningen ska ligga på att förklara nutiden och granska historiska fenomen i ett långtidsperspektiv. Under kursen bekantar sig den studerande med centrala förändringar i de socioekonomiska strukturerna samt social- och miljöhistorien från jordbrukets början till nutid. Den studerande övar sig att använda olika typer av historiska källor. Kursen avläggs under åk 1.

HI02 Internationella relationer

OBLIGATORISK

Kursen behandlar centrala fenomen och förändrade maktförhållanden inom den internationella politiken från och med början av 1900-talet fram till i dag. Den internationella politiken analyseras utifrån olika ekonomiska och ideologiska modeller. Centrala teman är konflikten mellan konkurrens och samarbete, strävan efter balans och säkerhet samt konkurrensen mellan olika politiska system. Under kursen fördjupar den studerande sin förmåga att söka, analysera och producera information och att tolka och bedöma olika typer av källor som berör internationella relationer. Motsvarar kurs gHI03 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

HI03 Det självständiga Finlands historia

OBLIGATORISK

Kursens syfte är att analysera viktiga förändringsprocesser och utvecklingslinjer i Finlands historia från slutet av den autonoma tiden till nutid. Centrala föremål för granskning är utvecklingen av Finlands politiska och internationella ställning, kriser i anslutning till förändringarna, övergången från ståndssamhälle till medborgarsamhälle samt politiska, ekonomiska och kulturella brytningar. Under kursen undersöker den studerande olika källor, nya tolkningar och bruk av historia med avseende på Finlands historia. Motsvarar kurs gHI04 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

HI04 En europeisk världsbild växer fram

FÖRDJUPAD

Under kursen granskas utvecklingen av samhälleligt tänkande, ideologier och mänskliga rättigheter samt mytiska, religiösa och vetenskapliga världsförklaringar från antiken till i dag. Under kursen fördjupar sig den studerande i kulturarvet, konsten och vetenskapen som uttryck för sin tid i Europa. Föremål för granskning är: den europeiska människan, förhållandet mellan individ och samhälle, kön och vardagsliv. Motsvarar kurs gHI02 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

HI05 Sveriges östra rikshalva blir Finland**FÖRDJUPAD**

Kursen behandlar Finlands utveckling som en del av Östersjöområdets historia ända fram till autonomins tid. Under kursen undersöker den studerande utöver samhälle, ekonomi och miljö även växelverkan mellan grupper och individer, vardagshistoria och människors levnadssätt samt näringsgrenar under olika historiska tidsperioder. Man fördjupar sig i synnerhet i näromgivningens historiska källor och i olika forskningsmetoder. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

HI06 Globala kulturmöten**FÖRDJUPAD**

Under kursen fördjupar sig den studerande i begreppet kultur och hur tänkandet i fråga om kulturella skillnader förändrats samt undersöker hur inställningen till olika kulturer har varierat i takt med att tänkandet och samhällsstrukturen förändrats. Kultur ska ses som ett övergripande begrepp. Under kursen granskas möten och växelverkan mellan europeiska och utomeuropeiska kulturer under olika historiska tidsperioder. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

HI07 Totalitära stater i modern tid**TILLÄMPAD**

Belyser bakgrund, ideologiskt innehåll, maktstrukturer och betydelsen av totalitära regimer. Analyserar Stalins Sovjetunionen, Hitlers Tyskland samt Maos Kina. The name of the course is quite vague but the intention with this course is to analyse totalitarianism in the present and past. In doing this we will focus on Europe and Asia and discuss the most famous totalitarian systems which to a very great extent influenced both Europe and the World. Even though this influence has decreased it hasn't vanished. One idea with the course is also to realize the constant dangers of the 'come-back' of totalitarianism. Kursen bedöms med vitsordsbedömning 4-10. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

HI08 Världen idag**TILLÄMPAD**

Målsättningen med kursen är att pejla närhistorien och nuet. Kursen behandlar det väsentligaste världspolitiska skedena efter det andra världskriget. Samtidigt kommer vi kontinuerligt att definiera världen av idag och försöka analysera hur bilden av vår världsbild uppkommer. En målsättning är att vi ska kunna orientera oss i nuet och försöka forma en framtid. En annan målsättning, förknippad med den föregående, är att förädla kritikerna inom oss. Vad är relevant eller kvalitativt? Hur bearbeta det enorma informationsflöde som vi befinner oss i? Källkritikens betydelse är central i denna kurs. Kursen bedöms med vitsordsbedömning 4-10. Kursen avläggs under åk 1.

HI09 Folkmord, mänskliga rättigheter och förintelsen**TILLÄMPAD**

Kursen är en tudelad kurs. Under flexveckan på våren jobbar studerandena med sina vetenskapliga essäer samt går igenom stoff som är relevant för kursen. Dessutom dedikeras en av dagarna till ett gemensamt möte mellan Borgå gymnasium/Mattlidens gymnasium där deltagarna tar del av diverse föreläsningar. På hösten anordnas en resa till Tyskland där

förintelseläger, Berlin samt övriga historiska platser besöks. Kursen är ämnad för de som på våren är tvåor (på hösten abir) och gäller både för nationella och IB-linjen. Kursen är ett samprojekt med Borgå gymnasium. Motsvarar kurs gHI10 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

HI10 Mellanösterns moderna historia

TILLÄMPAD

Kursen behandlar de viktigaste händelserna och förändringarna inom Mellanöstern från och med slutet av 1800-talet, med särskild koncentration på religiösa, ideologiska och maktpolitiska företeelser. Kursen följer även aktivt med aktuella händelser angående Mellanöstern och vad medierna rapporterar. Motsvarar kurs gHI11 i tidigare läroplanen. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

HI11 Repetitionskurs i historia

TILLÄMPAD

Centrala delar av historiekurserna repeteras. Studerandena förbereds inför studentskrivningarna. Kursen består till stora delar av frågeanalys. Abiturienterna definierar typiska studentexamensfrågor och skriver uppsatser. Motsvarar kurs gHI09 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TS01 Tvärvetenskapligt tänkande

FÖRDJUPAD

Välfärdsstatens uppkomst och förfall: En kurs om samhällsmekanismerna vid ekonomiska svängningar. Från den svenska folkhemstanken till kasinoekonomin och depressionen. Kursen integrerar samhällslära, psykologi och historia. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

HÄLSOKUNSKAP

Hälsokunskap är ett tvärvetenskapligt läroämne och har som mål att främja kunskap som stödjer hälsa, välbefinnande och trygghet. Utgångspunkten för hälsokunskap är respekt för livet och ett värdigt liv i enlighet med de mänskliga rättigheterna. Hälsa ses som fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande samt funktions- och arbetsförmåga. Undervisningen ger de studerande redskap att söka information om hälsa, att kritiskt bedöma, tolka och tillämpa information samt förstå hur miljö och arv påverkar hälsan. Till ämnet hälsokunskap hör också att kunna reflektera kring värderingar som gäller hälsa och beskriva olika hälsokulturer samt hälsa och sjukdomar i ett historiskt perspektiv och i en internationell värld.

HÄ01 Hälsans byggstenar

OBLIGATORISK

Den obligatoriska kursen ska fördjupa den hälsokunskap som den studerande tillägnat sig i den grundläggande utbildningen och förståelsen för främjandet av hälsa och välbefinnande. Den studerande ska också lära sig att identifiera och bedöma förutsättningarna för hälsa i sitt eget liv, den närmaste omgivningen och miljön samt i det samhälleliga beslutsfattandet. Viktigt är också att utveckla kunskaper i egenvård och hälsa i vardagen, skydda den mentala hälsan och behandla aktuella frågor samt frågor som de studerande tar upp. Kursen avläggs under åk 1.

HÄ02 Människan, miljön och hälsan

FÖRDJUPAD

Under kursen granskas hälsa, välbefinnande och trygghet som resurser samt social hållbarhet som ett mål för en hållbar framtid. Kursen fokuserar också på att undersöka hur arvs- och miljöfaktorer påverkar hälsan och funktionsförmågan. Kursen avläggs under åk 2.

HÄ03 Hälsa och forskning

FÖRDJUPAD

Kursen ska ge en helhetsbild av den historiska utvecklingen och de viktigaste framtida utmaningarna vad gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Kursen ska stärka den studerandes förmåga att inhämta och bedöma hälsorelaterad vetenskaplig kunskap och vardagskunskap och att tillämpa sin hälsokunskap som en aktiv medborgare. Under kursen ska den studerande lära sig att kritiskt bedöma faktorer som påverkar hälsan och att reflektera kring möjligheterna att med hjälp av forskning och beslutsfattande främja hälsan i den närmaste omgivningen, samhället och globalt. Kursen avläggs under åk 2.

HÄ04 Repetition och avslappning

TILLÄMPAD

Repetition av teori, uppbyggnad av ett bra och motiverat svar, avslappning, eventuellt första hjälp och relationer/parförhållande. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

INFORMATIONSTEKNIK

IT01 Textbehandling och kommunikation

TILLÄMPAD

Detta är en grundkurs i datoranvändning där du lär dig hur man effektivt och smidigt använder olika nyttiga program, samt grunderna i datorns egenskaper. Vi fokuserar på ordbehandlings- och presentationsprogram. Programmen är de samma som används i de digitala studentproven. Inga förkunskaper krävs. Tillsammans med kursen IT 2 bildar den helheten European Computer Drivers Licence (ECDL). Om du klarar alla delar med godkänt får du ett internationellt gångbart intyg över dina datorkunskaper. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 1.

IT02 Databehandling och grafikredigering

TILLÄMPAD

Fortsättning på datoranvändning och program ges i IT 2. Vi behandlar i första hand kalkylerings- och bildredigeringsprogram. Studerandena kommer också att lära sig hur man navigerar sig på ett bra sätt i datorns filsystem för optimal hantering av operativsystem. Inga förkunskaper krävs. Tillsammans med kursen IT 1 bildar den helheten European Computer Drivers Licence (ECDL). Om du klarar alla delar med godkänt får du ett internationellt gångbart intyg över dina datorkunskaper. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 1.

IT03 3D-modellering

TILLÄMPAD

I denna kurs lär du dig skapa tredimensionella modeller och animeringar. Denna kurs kombinerar tekniskt lärande med konstnärlig kreativitet. Tillämpningar finns inom såväl teknik och arkitektur som konst och reklam. Vi kommer även att lära oss hur man använder en 3D-printer och du kommer att få printa ut dina modeller. Inga förkunskaper krävs. Motsvarar kurs gIT04 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

IT04 Webbdesign, del 1

TILLÄMPAD

I grundkursen i webbdesign får du lära dig hur du planerar och förverkligar hemsidor med grafiska verktyg, olika layoutmetoder och grunderna i HTML och CSS (språket som används för att skriva hemsidor). Du lär dig även att lägga till webb-appar till dina nätsidor. Inga förkunskaper krävs. Motsvarar kurs gIT05 i tidigare läroplanen. Kursen kan avläggas under alla årskurser och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

IT05 Webbdesign, del 2

TILLÄMPAD

I fortsättningskursen i webbdesign får du fördjupa dig hur du planerar och förverkligar hemsidor med grafiska verktyg, olika layoutmetoder och grunderna i HTML och CSS (språket som används för att skriva hemsidor). Du lär dig även att lägga till webb-appar till dina nätsidor. Förkunskaper: IT04. Motsvarar kurs gIT06 i tidigare läroplanen. Kursen kan avläggas under alla årskurser och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

IT06 Javakurs, del 1

TILLÄMPAD

I del 1 behandlas grunderna i java-programmering via nätbaserade kurser som Helsingfors universitet erbjuder. Kunskaper i programmering värderas högt och handlar till stor del om att lösa problem. Till största del skall studerandena själva lösa uppgifter via nätet, stöd och handledning ges i skolan på insatta tider. Inga förkunskaper krävs. Motsvarar kurs gIT07 i tidigare läroplanen. Kursen kan avläggas under alla årskurser och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

IT07 Javakurs, del 2

TILLÄMPAD

I del 2 behandlas fördjupande kunskaper i java-programmering via nätbaserade kurser som Helsingfors universitet erbjuder. Till största del skall studerandena själva lösa uppgifter via nätet, stöd och handledning ges i skolan på insatta tider. Förkunskaper: IT 6. Motsvarar kurs gIT08 i tidigare läroplanen. Kursen kan avläggas under alla årskurser och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

IT08 Eventkurs

TILLÄMPAD

Kursen riktar sig till elever med intresse för e-sport, ett snabbt växande internationellt fenomen. Deltagarna samarbetar för att organisera ett e-sportevenemang. Det ingår många moment i arbetet marknadsföring, ett datornätverk byggs, tävlingen streamas över nätet och programledare refererar matcherna. Förkunskap är inte nödvändigt men prestation i andra IT kurser beaktas vid antagning. Kursen har ingen motsvarighet i den tidigare läroplanen. Kursen kan avläggas under alla årskurser och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

KEMI

Undervisningen i kemi lär ut ett naturvetenskapligt tänkande som en del av en modern världsbild. Den studerande utvecklar kreativt och kritiskt tänkande, lär sig de viktigaste kemiska begreppen och får en förståelse för kemiska fenomen.

Undervisningen i kemi utgår från observation och undersökning av ämnen och fenomen. Genom experiment i olika former lär eleverna sig att tillägna sig och förstå begrepp samt lär sig naturvetenskapliga forskningsmetoder. Den makroskopiska, mikroskopiska och symbolnivån bildar tillsammans en logisk helhet.

KE01 Kemi överallt

OBLIGATORISK

Kursen ger en grundläggande förståelse för kemiska fenomen i det dagliga livet och miljön. Målet i kursen är att den studerande ska få erfarenheter som väcker och fördjupar intresset för kemi och kemistudier, därtill skall kursen ge studerande kunskaper för att kunna delta och förstå frågor som anknyter till kemi i samhällsdebatten. Kursen avläggs under åk 1.

KE02 Människans kemi och kemin i livsmiljön

FÖRDJUPAD

Kursen ger en förståelse för kemins betydelse för hälsa och välmående. I kursen behandlas strukturmodeller för organiska föreningar, såsom kolväten och syre- och kväveföreningar, samt rymdstruktur och isomeri, substansmängd och haltmått. Egenskaper hos organiska föreningar förklaras utgående från strukturen och föreningarna beskrivs med hjälp av olika modeller. I kursen används olika redskap och reagens, lösningar framställs och olika metoder för analys av ett ämnes struktur används. Kursen avläggs under åk 1.

KE03 Reaktioner och energi

FÖRDJUPAD

Kursen ger en insikt i kemins betydelse för energilösningar och miljön. Kursen innehåller symbolisk framställning och balansering av kemiska reaktioner, oorganiska och organiska kemiska reaktioner och deras tillämpningar, materiens oförstörbarhet i kemiska reaktioner, enkel tillämpning av detta i beräkningar, energins oförstörbarhet i kemiska reaktioner, bindningsenergi och Hess lag, gasernas egenskaper och idealgaslagen. Under kursen undersöks reaktioner experimentellt samt undersökningsresultat behandlas, tolkas och presenteras. Kursen avläggs under åk 2.

KE04 Material och teknologi

FÖRDJUPAD

Kursen ger en förståelse för kemins betydelse inom teknologi och samhälle. Kursen behandlar egenskaper hos metaller och polymerer, deras användning och livscykel, uppbyggnaden av atomens valensskal, grundämnenas periodiska system, oxidationstal och redoxreaktioner, centrala principer i elektrokemin, normalpotential, elektrokemisk cell och elektrolys, stökiometriska tillämpningar, samt framtagning av idéer vid planering av experimentellt arbete eller problemlösning. Kursen avläggs under åk 2.

KE05 Reaktionen och jämvikt**FÖRDJUPAD**

Kursen behandlar kemisk reaktionshastighet och de faktorer som inverkar på reaktionshastigheten, homogen och heterogen jämvikt och påverkan på jämviktstillståndet, syra-basjämvikt, starka och svaga protolyter och buffertlösningar, grafisk framställning av jämviktstillstånd, matematisk behandling av homogen jämvikt och syra-basjämvikt samt bedömning av undersökningsresultat och undersökningsprocesser. Kursen avläggs under åk 3 (eller åk 2 om du planerar skriva kemin på hösten åk 3).

KE06 Kemilaborationer**TILLÄMPAD**

Kursen består i huvudsak av laborationer som kompletterar och belyser innehållet i de övriga kemikurserna. Den studerande utvecklar kreativt och kritiskt tänkande genom att planera och självständigt utföra experiment, samt lär sig presentera sina resultat på ett vetenskapligt sätt. Laborationerna skall även ge eleverna insikter om vilka möjligheter och begränsningar naturvetenskapligt arbete erbjuder. Kursen avläggs under åk 2 eller 3 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

KE07 Repetitionskurs**TILLÄMPAD**

Repetitions- och fördjupningskurs inför realprovet i kemi. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TS02 Undersökande projektarbete med hjälp av digitala arbetssätt**FÖRDJUPAD**

Natur- och beteendevetenskapliga forskningsmetoder: Kursen fördjupar sig i ett centralt temaområde i vilket studerandena gör ett omfattande projekt. Kursen är en (tvärvetenskaplig) kurs i vilken studeranden planerar, genomför och presenterar en undersökning eller uppfinning som anknyter till något natur- eller beteendevetenskapligt fenomen, tema eller ämnesområde. Kursen kan integrera biologi, fysik, kemi och psykologi. Den handledande läraren bestäms utgående från temat studeranden väljer. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

KINESISKA – B3-lärokurs

KIB301 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket

FÖRDJUPAD

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna. Småningom bekantar hen sig med skrivtecknen och övar sig att känna igen och läsa dem. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB302 På resa i världen

FÖRDJUPAD

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer och att uträtta vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kommunikationsstrategier och olika kompensationsstrategier. Man bekantar sig också med några nonverbala uttryck som används i sociala situationer. Den studerande övar sig att skriva flera (förenklade) tecken och korta meddelanden. I mån av möjlighet får den studerande lära sig hur språket skrivs på dator. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB303 Viktiga frågor i livet och vardagen

FÖRDJUPAD

Den studerande övar sina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Den studerande övar sig att läsa allt flera av de vanligaste skrivtecknen. Hen lär sig att använda teckenlexikon. Den studerande övar sig att skriva förenklade skrivtecken och producera egna korta texter med skrivtecken, vid behov med hjälp av digitala verktyg. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB304 Kulturmöten

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Kursens teman ska handla om kommunikation i olika sociala situationer i Finland och utomlands. Användningen av skrivtecken utökas småningom. Den studerande använder både traditionella och digitala lexikon och ordlistor för att skriva och läsa texter. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB305 Välbefinnande och omsorg

FÖRDJUPAD

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande undersöker olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Man reflekterar också över vilka förändringar tekniken och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB306 Kultur och medier

FÖRDJUPAD

Under kursen ligger tyngdpunkten på att öva strategier för läs- och hörförståelse. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella fenomen och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Den studerande utvecklar sin

förmåga att producera egna texter med skrivtecken både för hand och med hjälp av digitala verktyg. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB307 Studier, arbete och framtid

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursen behandlar skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KIB308 Vår gemensamma jord

FÖRDJUPAD

Under kursen fortsätter man att öva sig i interaktion och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Kursen kan avläggas under alla årskurser.

KONST

Undervisningen i bildkonst uppmuntrar studeranden att utmana sina egna kreativa och kulturella förväntningar och gränser genom att producera och tolka bilder. Grunden är de studerandes upplevelser, fantasi, kreativa tänkande tillsammans med ett målinriktat arbete och ett konstnärligt lärande som sker med alla sinnen. Målsättningen är att förstå konstens och den visuella kulturens betydelse i sitt eget liv, i samhället och i en internationell, kulturellt mångskiftande verklighet.

KO01 Bilder och kulturer

OBLIGATORISK

Kursens mål är att den studerande ska undersöka innehåll, fenomen, processer och förfaringssätt inom bildkonsten och annan visuell kultur samt använda uttrycks sätt som är typiska för bildkonsten och annan visuell kultur. Kursen avläggs under år 1.

KO02 Formgivna och byggda miljöer

OBLIGATORISK (om du inte avlägger kurs MU02)

Kursens mål är att den studerande ska fördjupa sin visuella uttrycksförmåga genom att undersöka samband mellan omgivningens bildkulturer och kulturarvet, konsten och de egna bilderna. Att iaktta byggda och naturliga miljöer ur ett perspektiv av kulturell mångfald och hållbar utveckling samt använda innehåll, processer och förfaringssätt som är typiska inom arkitektur, design och produktifiering.

KO03 Medier och delaktighet

FÖRDJUPAD

Kursens mål är att den studerande ska fördjupa sina färdigheter i visuell kommunikation samt informations- och kommunikationsteknologi genom att utforska samband mellan medier och andra miljöer, egna bilder, konst och kulturarv genom praktiska tillämpningar, samt att själv använda olika slags bilder och tekniker som medel för det de vill uttrycka. Kursen avläggs under år 1.

KO04 Konstens olika världar

FÖRDJUPAD

Kursens mål är att den studerande ska undersöka samband mellan konstinnehåll och fenomen, olika förfaringssätt och egna bilder, omgivningen och kulturarvet på ett fenomenorienterat sätt. Samt iaktta bildkonst som producerats under olika tider och i olika miljöer med fokus på kulturell mångfald och hållbar utveckling tillämpa olika material, tekniker och uttrycks sätt för att skapa bilder. Kursen ordnas vartannat läsår.

KO05 Måleritekniker**TILLÄMPAD**

Vi bekantar oss med måleriets grunder och olika stilar. Arbetet sker i olika måleritekniker såsom olja, akryl och akvarell. Strävan till att ta fram, fördjupa och skapa en personlig bildsyn. Under kursen målar eleven en egen tavla med fritt motiv. Kursen inkluderar eventuella utställningsbesök. Kursen bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

KO06 Form och tredimensionellt uttryck**TILLÄMPAD**

Tredimensionellt bildspråk. Kursen går ut på att lära sig bygga tredimensionella arbeten, t.ex. skulpturer, reliefer, keramikföremål m.m. Vi bekantar oss med olika material: lera, pappersmassa, gips, ståltråd m.m. Under kursen finns även möjlighet att bl. a. dreja och glasera keramikföremål. Kursen bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

KO07 Konsthistoria**TILLÄMPAD**

Kursen behandlar konstens historia, främst ur europeisk synvinkel. Kursen består av teoretiska föreläsningar, museibesök samt ett självtillverkat konsthistoriekompendium. Rekommenderas för dem som tänker göra bildkonstdiplomet. Kursen bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

GD02 Gymnasiediplom i bildkonst**TILLÄMPAD**

Gymnasiediplomet är ett självständigt konstnärligt arbete där man utför en uppgift given av Utbildningsstyrelsen, under övervakning av bildkonstläraren. Arbetet består av ett verk och en portfolio, som beskriver arbetsprocessen. Kursen avslutas med utställning av de konstnärliga arbetena. Bedömningen görs av en utomstående från konstens område samt av den egna bildkonstläraren.

TV02 Samtidskonst**TILLÄMPAD**

Fördjupande av tidigare kunskaper i bildkonst. Olika fenomen samt konstuppfattningar behandlas. Under kursen gör eleven en egen produktion i form av ett större personligt projekt. Eleven ges möjlighet att välja konstområde individuellt enligt intresse. Kursen inkluderar eventuella utställningsbesök.

LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP

Livsåskådningskunskapen ser människor som fria, jämlika aktörer som skapar dialog i samverkan med andra. Målet för undervisningen är bred kulturell allmänbildning och goda kommunikativa färdigheter, som bidrar till global rättvisa, hållbar utveckling och goda möten mellan kulturer.

Alla studerande kan avlägga kurser i livsåskådningskunskap, men observera att det är obligatoriskt att läsa evangelisk-luthersk religion ifall du är inskriven i den evangelisk-lutherska församlingen.

LK01 Världsåskådning och kritiskt tänkande **OBLIGATORISK**

Världsbilder, världsåskådningar, kulturer och hur de formas av skolan, medierna, vetenskapen och vår samverkan med andra människor. Kursen ordnas vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2.

LK02 Människan, identiteten och ett gott liv **OBLIGATORISK**

Identitet, rättigheter, livsval och etiska frågor. Kursen ordnas vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2.

LK03 Individens och samhället **FÖRDJUPAD**

Friheter, rättigheter och ideal. Utopier och dystopier. Makten, samhällsstrukturen och individen. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser.

LK04 Kulturens inverkan på människans livsåskådning **FÖRDJUPAD**

Hur kulturer interagerar och påverkar varandra. Vi-de, respekt och jämställdhet i olika kulturer. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser.

LK05 Livsåskådningarnas värld **FÖRDJUPAD**

Religiösa och icke-religiösa världsåskådningar. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser.

LK06 Teknologi, världsåskådningar och mänsklighetens framtid **FÖRDJUPAD**

Idehistoria, världsbild och teknologi. Från Prometheus till artificiell intelligens. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser.

LK07 Fundamentalisten i samhället – att tänka annorlunda**TILLÄMPAD**

Vi möter dem som tänker annorlunda. Genom studiebesök, gästföreläsningar och dokumentärer lär vi oss hur tron upplevs och tar sig uttryck. Religionens kärna, vad baserar sig tro på, hur tar den sig uttryck, hur upplevs den. Sekter och rörelser med kristen bakgrund. Kursen avläggs under år 2 eller 3 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

LK08 Prepkurs**TILLÄMPAD**

I kursen repeteras centrala delar av kurserna i livsåskådning. Kursen förbereder studerandena inför studentskrivningarna genom att vi analyserar och övar oss på typiska studentfrågor. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MATEMATIK - lång lärokurs

Matematik har en viktig roll inom vetenskap, teknik, ekonomi, företagsverksamhet, hälso- och sjukvård och säkerhet. I undervisningen bekantar sig de studerande med matematiska tankemodeller och grundläggande matematiska idéer och strukturer, lär sig använda matematikens språk i tal och skrift och utvecklar färdigheter i räkning, modellering av fenomen och problemlösning. Undervisningen i den långa lärokursen i matematik ger de studerande sådana matematiska kunskaper och färdigheter som krävs för yrkes- och högskolestudier samt en matematisk allmänbildning.

MAY01 Tal och talföljder

OBLIGATORISK

Grundläggande räknesätt och procenträkning, funktioner, grafer, talföljder, ekvationer, logaritm och potens. Första kursen i matematik är gemensam för alla studerande. I slutet av kursen väljer studeranden att fortsätta med antingen lång (MAA) eller kort (MAB) matematik. Kursen avläggs under åk 1.

MAA02 Polynomfunktioner och polynomekvationer

OBLIGATORISK

Multiplikation av polynom, andragradsekvationer och rotformeln, faktorisering av polynom, polynomfunktioner, -ekvationer och -olikheter. Kursen avläggs under åk 1.

MAA03 geometri

OBLIGATORISK

Likformighet hos figurer och kroppar, sinus- och cosinussatsen, geometri för cirkeln, vinklar, areor och volymer i figurer och kroppar. Kursen avläggs under åk 1.

MAA04 Vektorer

OBLIGATORISK

Vektorernas grundläggande egenskaper, addition, subtraktion och multiplikation av vektorer, skalär produkt, vektorer i ett koordinatsystem, räta linjer och plan i rymden. Kursen avläggs under åk 1.

MAA05 Analytisk geometri

OBLIGATORISK

Ekvationer för räta linjer, cirklar och parabler, ekvationer och olikheter med absolutbelopp, avståndet från en punkt till en linje. Kursen avläggs under åk 1.

MAA06 Derivatn

OBLIGATORISK

Rationella ekvationer och olikheter, gränsvärden, kontinuitet, derivering av polynomfunktioner, extremvärden. Kursen avläggs under åk 2.

MAA07 Trigonometriska funktioner

OBLIGATORISK

Vinklar och radianer, trigonometriska funktioner, ekvationer och derivatan av dessa funktioner, sammansatt funktion och derivatan av den. Kursen avläggs under åk 2.

MAA08 Rot- och logaritmfunktioner

OBLIGATORISK

Potenser, rotfunktioner och -ekvationer, exponentialfunktioner och -ekvationer

logaritmfunktioner och -ekvationer samt deras derivator. Kursen avläggs under åk 2.

MAA09 Integralkalkyl

OBLIGATORISK

Primitiv funktion, integraler, beräkning av areor och volymer. Kursen avläggs under åk 2.

MAA10 Sannolikhet och statistik

OBLIGATORISK

Statistisk fördelning, sannolikhet, kombinatorik, sannolikhetslärans räkneregler, sannolikhetsfördelning, väntevärdet och normalfördelning. Kursen avläggs under åk 3.

MAA11 Talteori och bevis

FÖRDJUPAD

Konnektiv och sanningsvärden, bevismetoder som geometriska, direkta, kontrapositions och motsägelsebevis samt induktionsbevis, delbarhet och delningsekvationer, Euklides algoritm, primtal och kongruens. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

MAA12 Algoritmer i matematiken

FÖRDJUPAD

Iteration, Newtons metod, divisionsalgoritm och delningsekvation för polynom, Simpsons regel. Kursen avläggs under åk 2.

MAA13 Fortsättningskurs i differential- och integralkalkyl

FÖRDJUPAD

Kontinuitet och deriverbarhet för en funktion, invers funktion, funktioner av två variabler, partiella derivator, gränsvärden av funktioner, talföljder, serier och deras summor, generaliserade integraler. Kursen avläggs under åk 3.

MAA14 Ekonomisk matematik

TILLÄMPAD

Index-, kostnads-, transaktions-, kredit- och skattekalculer, personlig ekonomi, placeringar, talföljder och summor i ekonomiska sammanhang. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

MAA15 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Genomgång av teori från tidigare kurser, uppbyggnad av ett bra och motiverat svar samt övning med hjälp av gamla preliminär- och studentuppgifter. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

MATEMATIK - kort lärokurs

Matematik spelar en viktig roll i vetenskap, teknik, ekonomi, företagsverksamhet, hälso- och sjukvård och säkerhet. De studerande uppmuntras att använda bilder, figurer och redskap vilket stöder tänkandet och som utvecklar deras förmåga att framställa matematisk information på olika sätt. I den korta matematiken behandlar vi de centrala begreppen som behövs för att kunna förklara de flesta fenomenen vilka är användbara för vidare studier.

MAY01 Tal och talföljder

OBLIGATORISK

Grundläggande räknesätt och procenträkning, funktioner, grafer, talföljder, ekvationer, logaritm och potens. Första kursen i matematik är gemensam för alla studerande. I slutet av kursen väljer studeranden att fortsätta med antingen lång (MAA) eller kort (MAB) matematik. Kursen avläggs under åk 1.

MAB02 Uttryck och ekvationer

OBLIGATORISK

Proportionalitet, problemlösning med hjälp av ekvationer, uppritning av grafer i koordinatsystem samt avläsning och tolkning, lösning av andragradsekvationer med rotformeln. Motsvarar kurs gMAB01 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 1.

MAB03 Geometri

OBLIGATORISK

Figurers likformighet och skala, beräkning av areor och volymer med hjälp av Pythagoras sats och trigonometriska funktioner, geometriska metoder i koordinatsystemet. Motsvarar kurs gMAB02 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 1.

MAB04 Matematiska modeller

OBLIGATORISK

Behandling av linjära och exponentiella modeller, lösning av potensekvationer och exponentialekvationer, talföljder. Motsvarar kurs gMAB03 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

MAB05 Statistik och sannolikhet

OBLIGATORISK

Undersökning av diskreta statistiska fördelningar, grunderna i sannolikhet och kombinatorik med hjälp av räkneregler och modeller för sannolikheter. Kursen avläggs under åk 2.

MAB06 Ekonomisk matematik

OBLIGATORISK

index-, kostnads-, transaktions-, kredit- och skattealkyler, personlig ekonomi, placeringar, talföljder och summor i ekonomiska sammanhang. Motsvarar kurs gMAB07 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2.

MAB07 Matematisk analys

FÖRDJUPAD

Behandling av grafiska och numeriska metoder, undersökning av polynomfunktionernas förlopp med hjälp av derivatan samt bestämning av polynomfunktionernas största och minsta värde i ett slutet intervall. Motsvarar kurs gMAB08 i tidigare läroplanen. Kursen avläggs under åk 2 eller 3.

MAB08 Statistik och sannolikhet II

FÖRDJUPAD

Fördjupning av kurs 5, statistik och sannolikhet. Utöver tidigare begrepp behandlas de centrala sannolikhetsverktygen normalfördelning och binomialfördelning. Förkunskapskrav: avlagd kurs MAB05. Kursen avläggs under åk 3.

MAB09 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Repetition av tidigare kurser. Övning med hjälp av gamla studentuppgifter. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MODERSMÅL

Modersmål och litteratur är ett livskunskapsämne. Ett gott modersmål är grunden för all inläring i gymnasiet. Ämnet fördjupar de studerandes kunskaper om och i det svenska språket, deras kommunikativa färdigheter och läs- och skrivkompetens och deras kunskaper om litteratur, kultur och identitet.

MO01 En värld av texter

OBLIGATORISK

Kursen är en introduktion till modersmålsämnet på gymnasiet och har som mål att fördjupa de studerandes kunskaper om och insikter i multimodala texter och kommunikation. Den studerande vidareutvecklar sin multilitteracitet och sin förmåga att fungera målinriktat och konstruktivt som lyssnare, talare, läsare och skribent i olika kommunikationsmiljöer. Kursen avläggs under åk 1.

MO02 Språk, kultur och identitet

OBLIGATORISK

Kursen ger en bild av språkets betydelsebärande funktion tillsammans med andra verbala och nonverbala uttrycksformer. Språkets och kulturens betydelse för individen och samhället behandlas, även ur ett skönlitterärt perspektiv, och den studerandes kunskap om språk, språklig variation och kommunikation fördjupas. Kursen avläggs under åk 1.

MO03 Att analysera och tolka litteratur

OBLIGATORISK

Kursen behandlar språk och litteratur som verktyg för skapande. Den studerande fördjupar sin kunskap om språkets estetiska funktion och kulturella betydelse. Den studerande blir även allt skickligare i att tolka skönlitterära texter, både muntligt och skriftligt och kan njuta av och glädjas över skönlitteratur i olika former. Kursen avläggs under åk 1.

MO04 Text och påverkan

OBLIGATORISK

Kursen handlar om maktbruk och delaktighet genom språk och texter. Den studerande fördjupar sig i att analysera multimodala texter och litteratur utgående från texters möjlighet att påverka samhällsdebatten och får fördjupad kunskap och färdighet i argumentationsteknik och andra påverkningssmedel. Kursen avläggs under åk 2.

MO05 Text och kontext

OBLIGATORISK

Kursen har fokus på texter i ett kontextuellt perspektiv. Den studerande blir van att analysera, tolka och producera texter inom olika genrer och stilriktningar i relation till olika sammanhang och processer. Kursen avläggs under åk 2.

MO06 Berättelser i samtiden

OBLIGATORISK

Kursen behandlar aktuella kulturfenomen framför allt i ett narrativt perspektiv. Den studerande fördjupar även sina kunskaper om kommunikationsetik. Kursen avläggs under åk 3.

MO07 Fördjupad muntlig kommunikation**FÖRDJUPAD**

Kursen ger den studerande möjlighet att fördjupa och bredda sina kommunikativa kunskaper och färdigheter framför allt i muntlig kommunikation samt att planera, anpassa och utvärdera sitt sätt att kommunicera i olika kommunikationssituationer. Under kursen övar den studerande sig också i att bedöma kommunikationens betydelse för mänskliga relationer och inom studierna och arbetslivet. Den studerande kan ges möjlighet att delta i slutprovet i muntlig kommunikation för andra stadiet. Kursen avläggs under åk 2.

MO08 Fördjupad skrivkompetens**FÖRDJUPAD**

Kursen handlar om att fördjupa och utveckla färdigheten att producera olika slag av texter. Dessutom fördjupar den studerande sig i och analyserar aktuella mediedebatter som gäller till exempel kultur och samhälle. Kursen avläggs inför skrivningarna.

MO09 Fördjupad läskompetens**FÖRDJUPAD**

Under denna kurs fördjupar den studerande sina färdigheter i att analysera, tolka, producera och utvärdera olika slag av texter. Den studerande utvecklar även sitt kritiska läsande, sin läslust, sitt reflektiva tänkande och sin kulturella kompetens. Kursen avläggs under åk 2.

MO10 Bild och film**TILLÄMPAD**

Under kursen ser man på filmer och diskuterar dem. Du lär dig att analysera och tolka bilder och filmer, t.ex. serier, nyhetsbilder, reklambilder, konst, fotografier, dokumentärer, kortfilmer, musikvideor, videoklipp etc. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

MO11 Kreativ svenska**TILLÄMPAD**

Under kursen jobbar man med skriftliga och muntliga övningar som stimulerar och utvecklar fantasin och skaparglädjen. Man utgår från studerandenas önskningar och jobbar bland annat med drama, kreativt skrivande, kortfilmsproduktion, tidningsproduktion eller annat valfritt projekt. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

MO12 Mediekunskap**TILLÄMPAD**

Den här kursen är till för dig som är intresserad av samhället och vill lära dig mera om hur en journalist jobbar med nyheter och aktualiteter. I kursen producerar vi olika medietexter och gör en kritisk granskning av både traditionella och sociala medier. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 2.

MO13 Stödkurs i skrivning**TILLÄMPAD**

Behöver du extra hjälp inför studentskrivningarna i svenska och litteratur? Här är kursen för dig! Individuell handledning. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MO14 Aktuell debatt**TILLÄMPAD**

På kursen debatteras aktuella frågor i enlighet med studerandenas val. Den studerande följer med aktuella samhällsdebatter. En mycket allmänbildande kurs. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MO15 Läslust – en kurs i skönlitteratur**TILLÄMPAD**

Du kanske undrar varför man ska offra tid på en kurs i läsning? Helt enkelt för att undersökningar visar att man genom att läsa utvecklas till en mycket bättre läsare och skribent. Dessutom märker du troligen att det är roligt! Kursen är avsedd för den som vill läsa skönlitteratur och diskutera sina upplevelser med andra. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen bjuds ut vartannat år.

MO16 Bonussvenska**TILLÄMPAD**

Behöver du extra hjälp i modersmålet? Innehållet i kursen bestäms utgående från deltagarnas behov och kunskaper. Individuell handledning. Rekommenderas för studerande med svagt skolspråk. Kursen avläggs under åk 1 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

GD05 Gymnasiediplom i mediekunskap**TILLÄMPAD**

Kursens mål är att den studerande under gymnasietiden genom en särskild prestation visar sin kompetens i och sitt intresse för mediekunskap. Det centrala innehållet i kursen ska basera sig på den uppgift, det perspektiv och det arbetssätt som den studerande valt. Gymnasiediplomet i mediekunskap omfattar en portfölj och en mediepresentation. Förkunskapskrav: avlagd HI08, IT02, KO03 och MO12. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

MUSIK

Målet med musikundervisningen är att eleverna blir medvetna om sitt eget förhållande till musiken. Centrala arbetssätt är sång, spel, lyssnande och kreativt producerande.

MU01 Musiken och jag

OBLIGATORISK

Sång samt utvecklande av rösten som arbetsredskap. Grunderna i bandspel och musiklära. Hörselvård. Konsertbesök i mån av möjlighet. Betoning på praktiskt musicerande. Kursen avläggs under åk 1.

MU02 Ett flerstämmigt Finland

OBLIGATORISK (om du inte avlägger kurs KO02)

En kort inblick i den Europeiska konstmusikens historia samt i den finländska konst- folk- och underhållningsmusiken. Finlandssvensk musik och festtraditioner. Övning i att lyssna, känna igen och analysera musik och musikaliska fenomen. Sång och spel. Kursen avläggs under åk 2.

MU03 Fritt fram för musik

FÖRDJUPAD

Vi bekantar oss med främmande musikkulturer -genrer och -stilar. Eleverna fördjupar sig i någon stil eller kultur. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser.

MU04 Musikens budskap och makt

FÖRDJUPAD

Musikens roll i samhället. Eleverna bekantar sig med hur musiken används t.ex. inom film, teater, medier eller internet och undersöker sambandet mellan musik, text, bild och rörelse. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser.

TV01/MU05 Ett tvärkonstnärligt musikaliskt projekt

TILLÄMPAD

Att planera och förverkliga ett större musikaliskt projekt. Det kan vara fråga om t.ex en mindre konsert, ett program för en fest i skolan, en inspelning eller ett tvärkonstnärligt projekt. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under alla årskurser. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MU06 Spelkurs

TILLÄMPAD

Vi spelar i band. Varierande spelrepertoar. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs under åk 1.

MU07 Körsång**TILLÄMPAD**

Sång i stämmor. Tonbildning och röstvård. Musikuppträdanden. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under åk 2 eller 3. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MU08 Festkurs**TILLÄMPAD**

Vi planerar och övar in program för skolans fester och evenemang. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under åk 2 eller 3. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

MU09 Musikteknologi**TILLÄMPAD**

Arrangeras i samarbete med Musikinstitutet Kungsvägen. Under kursen bekantar sig studerandena med olika program för att spela in, editera, producera och mixa musik. Användning av Ipad. Ljudteknik. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

GD06 Gymnasiediplom i musik**TILLÄMPAD**

Gymnasiediplomet är ett slutarbete för att påvisa speciell kompetens och intresse inom musikens område. Kan göras självständigt eller i grupp. Diplomet kan förverkligas som ett projekt eller som en portfölj över gymnasietidens studier. Förkunskapskrav: avlagd MU01 och MU02 samt två andra kurser i musik. Kursen bjuds ut vartannat år och kan avläggas under åk 2 eller 3.

PSYKOLOGI

I egenskap av en vetenskap som undersöker mänsklig aktivitet ger psykologin de studerande förutsättningar att på olika sätt iaktta och förstå människan och de faktorer som påverkar hennes beteende. Kunskaper och färdigheter i psykologi stödjer självkännedom, den personliga utvecklingen, förståelsen för andra människor och det psykiska välbefinnandet.

PS01 Psykisk aktivitet och lärande   **OBLIGATORISK**

Förstå betydelsen av biologiska, psykologiska, sociala och kulturella faktorer för att kunna förklara och förstå mänskligt beteende. Fördjupa sig i psykologisk kunskap som berör läroprocesser och med hjälp av kunskapen kunna reflektera över sina studier. Förstå att psykologisk kunskap baserar sig på forskning och kunna beskriva centrala kännetecken för vetenskapligt tänkande. Kursen avläggs under åk 1.

PS02 Människans utveckling   **FÖRDJUPAD**

Fördjupa sig särskilt i barn- och ungdomspsykologi samt teorier och forskningsrön inom dem. Känna till principerna för nervsystemets funktion och förstå sambandet mellan nervsystemet och individens psykiska utveckling. Kunna bedöma utvecklingspsykologisk kunskap och tillämpa den för att förstå sig själv och andra människor. Kursen avläggs under åk 2.

PS03 Människan som informationsbehandlare   **FÖRDJUPAD**

Fördjupa sig i de grundläggande kognitiva funktionerna, d.v.s. perception, uppmärksamhet och minne, samt med en mer avancerad kognitiv aktivitet, till exempel beslutsfattande, problemlösning, sakkunskap eller språkliga funktioner. Förstå den språkliga bakgrunden till kognitiv aktivitet och sambandet mellan kognitiva och psykiska funktioner. Kursen avläggs under åk 2.

PS04 Känslor, psykiskt välbefinnande och mental hälsa   **FÖRDJUPAD**

Få kunskap om forskning som gäller känslor och mental hälsa och förstå hur dessa kan undersökas samt kunna bedöma forskning kritiskt. Kunna beskriva hur känslor föds genom samverkan mellan biologiska och kognitiva faktorer och kunna reflektera över deras kulturbundenhet. Känna igen de vanligaste mentala störningarna och problemen samt förstå svårigheten i att definiera mental hälsa och mentala problem. Kursen avläggs under åk 3.

PS05 Människan som individ och social varelse   **FÖRDJUPAD**

Förstå vidden av begreppet personlighet. Känna igen och kunna förklara centrala skillnader mellan individer, såsom temperament, personlighetsdrag, intelligens, begåvning och tolkningsmönster. Fördjupa sin förståelse för psykologiska forskningsmetoder när det gäller undersökning av individuella skillnader och personlighetspsykologisk forskning. Kursen avläggs under åk 3.

PS06 Repetitionskurs**TILLÄMPAD**

Kursen förbereder studeranden för studentskrivningarna i psykologi Repetition av de mest centrala delarna och teorierna samt psykologerna från de tidigare kurserna. Förutom repetition baserar sig kursen på självständigt skrivande och genomgång av tidigare realprovsuppgifter i psykologi. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

PS07 Socialpsykologi**TILLÄMPAD**

Kursen behandlar olika temahelheter som: attraktion, altruism och aggression, gruppprocesser, relationer mellan grupper, massbeteende. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

PS08 Psykologi i vardagen**TILLÄMPAD**

Kursen behandlar temahelheter som. Prestationspsykologi, mentalträning, mentala spärrar, kamp och flykt reaktioner, självförtroende och nervositet. Kursen avläggs under åk 1 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TS01 Tvärvetenskapligt tänkande**FÖRDJUPAD**

Välfärdsstatens uppkomst och förfall: En kurs om samhällsmekanismerna vid ekonomiska svängningar. Från den svenska folkhemstanken till kasinoekonomin och depressionen. Kursen integrerar samhällslära, psykologi och historia. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TS02 Undersökande projektarbete med hjälp av digitala arbetssätt**FÖRDJUPAD**

Natur- och beteendevetenskapliga forskningsmetoder: Kursen fördjupar sig i ett centralt temaområde i vilket studerandena gör ett omfattande projekt. Kursen är en (tvärvetenskaplig) kurs i vilken studeranden planerar, genomför och presenterar en undersökning eller uppfinning som anknyter till något natur- eller beteendevetenskapligt fenomen, tema eller ämnesområde. Kursen kan integrera biologi, fysik, kemi och psykologi. Den handledande läraren bestäms utgående från temat studeranden väljer. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

RELIGION – Evangelisk-luthersk

Undervisningen i religion skall ge de studerande verktyg att utveckla sin egen livsåskådning och förmåga att möta andra trosföreställningar och kulturer samt ge kunskap om den religiösa och kulturella bakgrund som fortfarande påverkar dagens politiska läge. Den studerande får kunskaper om olika religioner och olika uttryck för både religiositet och irreligiositet.

RE01 Religion som fenomen – i kristendomens, judendomens och islams fotspår OBLIGATORISK

Religionen som fenomen, med fokus på kristendomens, judendomens och islams gemensamma rötter, kulturarv och inflytande i samhället. Kursen behandlar mötet mellan olika åskådningar och aktuella frågor. Kursen avläggs under åk 1.

RE02 Kristendomen som världsomfattande religion OBLIGATORISK

Förstå kristendomens betydelse ur kulturellt, samhälleligt och individuellt perspektiv. Kursen behandlar aktuella frågor som berör kristendomen och bakgrunden till den. Kursen avläggs under åk 1.

RE03 Religioner och religiösa rörelser i världen FÖRDJUPAD

Kursen behandlar de asiatiska religionerna och deras inflytande på kulturen och politiken i de asiatiska länderna. Nya religiösa rörelser som baserar sig på de asiatiska religionerna. Kursen ska utveckla förmågan att förstå främmande kulturer och verka i internationella miljöer. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

RE04 Religion i det finska samhället FÖRDJUPAD

Kursens mål är att ge en mångsidig bild av religionen i Finland och dess samverkan med samhället. Ge den studerande kunskaper i vad som avses med positiv och negativ religionsfrihet. Religionens betydelse i ett sekulariserat Finland, den religiösa situationen och andligheten som en del av dialogen mellan religion och livsåskådning. En del av kursen kan genomföras som ett frivilligt projektarbete gällande något religiöst samfund. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

RE05 Religion inom vetenskapen, konsten och populärkulturen FÖRDJUPAD

Religionen i konsten och kulturen. Religiös symbolik i konsten och vardagen, hur religiösa myter och teman återkommer i populärkulturen. Det vetenskapliga studiet av religion. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

RE06 Religioner och medier FÖRDJUPAD

Kursen behandlar hur aktuella religiösa teman framställs i medierna. Hur skapar medierna attityder till olika religiösa företeelser och hur påverkar dessa attityder individen och

samhället? Produktion av religionsrelaterat medieinnehåll eller medieanalys. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3.

RE07 Fundamentalisten i samhället – att tänka annorlunda   **TILLÄMPAD**

Vi möter dem som tänker annorlunda. Genom studiebesök, gästföreläsningar och dokumentärer lär vi oss hur tron upplevs och tar sig uttryck. Religionens kärna, vad baserar sig tro på, hur tar den sig uttryck, hur upplevs den. Sekter och rörelser med kristen bakgrund. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

RE08 Repetitionskurs i religion   **TILLÄMPAD**

I kursen repeteras centrala delar av kurserna i religion. Kursen förbereder studerandena inför studentskrivningarna genom att vi analyserar och övar oss på typiska studentfrågor. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

RE09 Valamo och den ortodoxa tron   **TILLÄMPAD**

En veckolång kurs med två dagars studier kring den ortodoxa tron samt en tre dagars resa till Valamo och Lintula kloster. Frånkopplad avkoppling i tystnad och stillhet. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 1 eller 2. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

RELIGION - Ortodox

RO01 Religion som fenomen – den ortodoxa läran, judendomen och islam OBLIGATORISK

Religionen som fenomen, definition av religion, religionsforskning, den moderna tidens religiositet, sekularisering, irreligiositet och religionsfrihet, de monoteistiska religionerna i Mellanöstern: gemensamma rötter och drag, kulturell bakgrund, de heliga skrifternas ställning och betydelse samt hur de tolkas i judendomen, kristendomen och islam, hur Mellanösterns religioner påverkat den europeiska kulturen och vardagen, aposteln Paulus missionsresor från Jerusalem till Europa, de första kristna synoderna, den kristna kyrkans delning, den katolska kyrkan och protestantismens uppkomst, Luther och de nordiska länderna, kristna frikyrkor, irreligiositet. Kursen ordnas vartannat läsår och avläggs under år 1 eller 2.

RO02 Ortodoxin i världen

OBLIGATORISK

Den kristna kyrkans expansion, patriarkaten och lokala kyrkor, de orientaliska kyrkorna, uppkomsten av asketismen och klosterväsendet och deras samhällliga betydelse, den ortodoxa läran, etiken och antropologin genom synoderna och kyrkans stora lärare, människans livscykel och den ortodoxa läran, ortodoxa seder och bruk, den ortodoxa tron i Östeuropa och den nyortodoxa världen, den ortodoxa kyrkan i Finland förr och nu, ekumenik och dialog mellan religioner. Kursen ordnas vartannat läsår och avläggs under år 1 eller 2.

RO03 Religioner och religiösa rörelser i världen FÖRDJUPAD

Den hinduiska världsbilden och livsstilen samt hinduismens mångfald och inflytande på Indiens kultur, samhälle och politik, den religiösa situationen i dagens Indien, centrala drag i jainismen och sikhismen, buddistiska läror och riktningar, den buddhistiska livsstilen samt buddhismens inflytande på asiatiska kulturer och samhällen, den gamla kinesiska folktron, konfucianismen och taoismen och deras inflytande på det kinesiska tänkesättet och samhället, den religiösa situationen i dagens Kina, shintoismen som etnisk religion i Japan samt religionernas inflytande på det japanska samhället och japansk politik, de asiatiska religionernas inflytande i västländerna, naturreligionernas och voodoons centrala drag och utbredning, bakgrunden till nyreligiösa rörelser och deras centrala drag.

RO04 Religion i det finska samhället

FÖRDJUPAD

Finländsk andlighet förr och i dag, religion och religiösa samfund i Finland, sekularisering, olika former av religiösa samfund och deras förhållande till samhället, hur religionerna format det finländska samhället under olika tider, dialogen mellan religioner och livsåskådningar i dagens Finland, religion och lagstiftning, religions- och livsåskådningsfrihet samt frågor om jämställdhet och diskriminering, religionens betydelse, synlighet och rättigheter inom den offentliga sektorn, politiken, i arbetslivet och ekonomin, ortodoxa samfund som aktörer inom tredje sektorn, religionens betydelse i individens och familjernas liv, seder och bruk i Finland, irreligiositet, religionskritik och icke religiösa seder och bruk i Finland.

RO05 Konsten i den ortodoxa kyrkan och andra religioner**FÖRDJUPAD**

Religioner, konst och andra kulturformer, skillnaden mellan sakral och religiös konst, den ortodoxa konstens särdrag: gudstjänsten, kyrkomusik, arkitektur, ikonkonst, uttryck för religiösa läror genom konst: bildkonst, musik, arkitektur och drama.

RO06 Ortodox tro, religioner och medier**FÖRDJUPAD**

Religiösa medier och användningen av medier i religioner, användningen av religiöst språk och religiösa bilder i olika medier, religioners mediesynlighet, den ortodoxa kyrkans medievärld, mediernas inverkan på religionsrelaterade fenomen, till exempel attityder och föreställningar kring religioner, religioner och konflikter, religioner och fredsbyggande, religionskritik, produktion av religionsrelaterat medieinnehåll eller medieanalys.

RYSKA– B-lärokurs

I ryska som främmande språk utvecklas grundläggande språkfärdighet som behövs i vardagen. De studerande förbereds för att klara sig med sin ryska i vardagliga situationer, på resor och i fortsatta studier. Vi jobbar med interkulturell kommunikation och interkulturella aspekter av livet och vardagen. Fokus ligger på kommunikativ förmåga, både muntlig och skriftlig.

B3 = språk som du börjar läsa i gymnasiet

B2 = språk som du börjat läsa i åk 8

RYB301 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket **FÖRDJUPAD**

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna. Kursen avläggs under åk 1.

RYB302 På resa i världen **FÖRDJUPAD**

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till resande och utträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier. Kursen avläggs under åk 1.

Efter dessa två kurser slås gruppen som läser ryska som B3-språk ihop med gruppen som läser ryska som B2-språk (börjat i åk 8). Därför har kurserna två olika beteckningar (B2/B3), trots att innehållet är det samma.

RYB303 / RYB201 Viktiga frågor i livet och vardagen **FÖRDJUPAD**

Den studerande övar sina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Kursen avläggs under åk 1.

RYB304 / RYB202 Liv och levnadssätt **FÖRDJUPAD**

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands. Kursen avläggs under åk 1.

RYB305 / RYB203 Välbefinnande och omsorg **FÖRDJUPAD**

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande undersöker olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Man reflekterar också över vilka förändringar

tekniken och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Kursen avläggs under åk 2.

RYB306 / RYB204 Kultur och medier

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella företeelser och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Kursen avläggs under åk 2.

RYB307 / RYB205 Studier, arbete och framtid

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursen behandlar skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Kursen avläggs under åk 2.

RYB308 / RYB206 Vår gemensamma jord

FÖRDJUPAD

Under kursen fortsätter man med diskussionsövningar och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Kursen avläggs under åk 2.

RYB309 Internationell verksamhet

TILLÄMPAD

RYB207 Internationell verksamhet

FÖRDJUPAD

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärarbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsord enligt skalan 4-10.

RYB310 Muntlig och skriftlig kommunikation

TILLÄMPAD

RYB208 Muntlig och skriftlig kommunikation

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsord enligt skalan 4-10.

RYB311 / RYB209 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Huvudvikten är förlagd till att öva text- och hörförståelser inför studentskrivningen i ryska, att gå igenom aktuella texter så att ordförrådet ökas och repetera rysk grammatik med olika strukturövningar. Den skriftliga övningen sker genom skrivandet av korta skriftliga texter. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

RYP312 / RYP210 Muntlig kurs**TILLÄMPAD**

I denna kurs betonas muntlig kommunikation och hörförståelse. Målet med kursen är att förbättra förmågan att uttrycka sig i tal, att lära sig att bättre förstå talad ryska samt att utvidga ordförrådet. Vi jobbar med texter, audiovisuellt material, teater, spel, diskussioner och debatter. Vi kommer även att bekanta oss med talspråk, slang och idiomatiska uttryck samt öva på uttalet och att argumentera på ryska. Kursen erbjuds vartannat år. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

STUDIEHANDLEDNING

Målet med studiehandledningen i Mattlidens gymnasium är att stödja den studerande i sina gymnasiestudier. Studiehandledningen ger även kunskap om och rådgivning i fortsatta studier och arbetslivet samt olika övergångsskeden i livet efter gymnasiet.

Studiehandledning ges kontinuerligt under hela gymnasietiden i olika former (i klass, smågrupp och individuellt). Under den individuella handledningen kan den studerande diskutera frågor som berör allt från gymnasiestudier till karriärplanering, fortsatta studieeval, livssituation och framtid.

SH01 Jag som studerande

OBLIGATORISK

Under kursen ges information om gymnasiestudierna, studiernas uppbyggnad och studentexamen. De studerande utvecklar sina studiefärdigheter samt kartlägger sina styrkor och intresseområden. Studerande gör upp en plan för sina gymnasiestudier och sin studentexamen samt reflekterar över sina framtidsplaner. I kursen ingår samtal med både studiehandledaren och grupphandledaren. Kursen kan innehålla olika slags studiebesök. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs i två delar under åk 1.

SH02 Fortsatta studier och arbetsliv

OBLIGATORISK

Under kursen fördjupar sig den studerande i fortsatta studier och arbetsliv. Den studerande uppdaterar sin individuella studieplan med fokus på studentexamen, fortsatta studier och yrkeskarriär. Den studerande bekantar sig med olika utbildningsalternativ och ansökningsprocessen. Den studerande utvecklar sin förmåga att planera sin karriär och sitt liv samt sina färdigheter för övergången till fortsatta studier och arbetslivet. Kursen innehåller olika slags studiebesök och praktisk arbetslivsorientering. I kursen ingår samtal med både studiehandledaren och grupphandledaren. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd). Kursen avläggs i tre delar under åk 2 och 3.

SH03 Ta kontroll över dina studier och ditt mående!

TILLÄMPAD

Under kursen lär den studerande sig att kombinera ett effektivt och målinriktat studiesätt med en god fysisk och psykisk hälsa. Den studerande får möjlighet att utveckla sin individuella studieteknik och effektivisera sitt lärande samt möjlighet att fundera över och sköta om sitt eget välmående. Kursen kopplar ihop teori med praktisk tillämpning och övning. Kursen kan innehålla inslag av olika aktörer, gästföreläsningar och studiebesök. Examinationen sker genom aktivt förd inlärningsdagbok el. dyl. Kursen avläggs under åk 1 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

SH04 Effektivt lärande

TILLÄMPAD

Under kursen fördjupar vi oss i inlärningsstilar, studieteknik och hjälpmedel. Inför de kommande studentproven övas bl.a. textanalys och anteckningsteknik. Kursen riktar sig i

första hand till studerande med läs-och skrivsvårigheter men även till de studerande som vill utveckla sin studieteknik. Individuell handledning. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

SH05 Tutorverksamhet

TILLÄMPAD

Kursen beviljas åt studerande som deltagit aktivt i skolans tutorverksamhet. Avlagd kurs bedöms med en prestationsanteckning (A = avlagd).

SH06 Studerandekårsverksamhet

TILLÄMPAD

Kursen beviljas åt studerande som deltagit aktivt i studerandekårsstyrelsen. Avlagd kurs bedöms med en prestationsanteckning (A = avlagd).

TS03 Vardagskompetens

FÖRDJUPAD

Praktisk arbetslivsorientering (PRAO): Möjlighet att bekanta sig med arbetslivet genom en prao-period på en arbetsplats inom en bransch som just du är nyfiken på eller intresserad av. Kursen avläggs under åk 1 eller 2.

SAMHÄLLSLÄRA

Undervisningen i samhällslära ska fördjupa de studerandes kunskaper om det omgivande samhället och ge dem förutsättningar att utvecklas till aktiva och engagerade medborgare med intresse för samhällsfrågor. Medborgarsamhället samt samhällets struktur och centrala företeelser, makt, ekonomi och medborgarinflytande granskas ur finländsk, europeisk och global synvinkel. Samhällsläran bygger på samhällsvetenskaplig och juridisk kunskap. Samhällsläran ska ge de studerande förutsättningar för att kritiskt granska aktuella företeelser samt reflektera över framtida trender och alternativ. Den ska också stärka de studerandes ekonomikunskaper och juridiska förståelse samt uppmuntra dem att aktivt delta i samhället. Utgångspunkten för undervisningen är att väcka ett genuint intresse för samhällsfrågor och världshändelser. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att utveckla färdigheter av betydelse för rollen som samhällsmedborgare, såsom att kunna söka information på olika sätt, kritiskt tolka information och statistiskt material samt diskutera och argumentera.

I undervisningen i samhällslära ska värdegrunden präglas av demokratiska principer, såsom jämlikhet, socialt ansvar, respekt för de mänskliga rättigheterna, åsiktsfrihet och aktivt medborgarskap samt uppskattning av arbete och företagsamhet.

SL01 Det finländska samhället **OBLIGATORISK**

Kursen ger den studerande insikt i politiska system och samhällssystem och hur man kan påverka inom dem. Tyngdpunkten i kursen ska ligga på att analysera det finländska samhället med hjälp av statsvetenskapliga, socialpolitiska och sociologiska begrepp och teorier. Centrala perspektiv är demokrati, samhällets grundstrukturer och hur de uppstår och utvecklas, samt makt och påverkan med betoning på ett aktivt och engagerat medborgarskap. Kursen avläggs under åk 3.

SL02 Ekonomikunskap **OBLIGATORISK**

Kursen grundar sig på ekonomiska vetenskaper och vägleder den studerande att förstå ekonomiska verksamhetsprinciper och den aktuella ekonomisk-politiska debatten. Mikro- och makroekonomiska frågor behandlas ur medborgarnas, företagens och staternas perspektiv. Under kursen undersöker den studerande samband mellan ekonomi och politik samt vilken betydelse arbete och företagande har för finansieringen av välfärdsstaten. Den studerande analyserar även sambandet mellan ekonomi och miljö ur ett hållbarhetsperspektiv. Kursen avläggs under åk 1.

SL03 Finland, Europa och en värld i förändring **OBLIGATORISK**

Kursen fördjupar den studerandes kunskap om Europas ekonomiska och politiska integration och den enskilda medborgarens ställning i ett integrerat Europa och i en global värld. Under kursen lär sig den studerande att följa med aktuella händelser i världen. Kursen sporrar den studerande att delta i debatter om olika händelser inom internationell politik. I kursen betonas undersökande arbetssätt där man använder medier och andra mångsidiga informationskällor. Kursen avläggs under åk 2.

SL04 Medborgarens lagkunskap**FÖRDJUPAD**

Under kursen fördjupar den studerande sig i grunderna för Finlands rättssystem och hur man kan utöva sina juridiska rättigheter. De bekantar sig med juridiska avtal och informationskällor och fördjupar sig i hur man behandlar allmänt förekommande juridiska frågor. Kursen avläggs under åk 2.

SL05 Innovationer: Från idé till produkt**TILLÄMPAD**

Det pratas mycket om innovationer och start-up företag. I Finland har man satsat mycket på att skapa en omgivning där idéer kan utvecklas. På kursen funderar vi på hur man kan utveckla egna nya produkter. Vi går genom innovationsprocessen från idégenerering till nyhetsgranskning, patent, formgivning, prototyp, pitch och försäljning. Vi gör studiebesök och får också besök av företagare som berättar om sina erfarenheter och kan ge goda råd. Ifall du tycker du om att hitta på nya lösningar är denna kurs för dig! Kursen avläggs under åk 2 eller 3 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

SL06 Företagsekonomi **TILLÄMPAD**

Grundkurs i företagsekonomi som bygger på kurser i samhällslära, speciellt SL02. Kursen beskriver sambandet mellan individens, företagets och samhällets syn på landets ekonomi. Kursen baseras på böckerna Vår Ekonomi (Eklund), Företagsekonomi 100 (Skärvad och Olsson) och Ekonomisk Matematik (Hassinen). Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsordsbedömning 4-10.

SL07 Repetitionskurs **TILLÄMPAD**

Centrala delar av samhällslärokurserna repeteras och studerandena förbereds inför studentskrivningarna. Kursen består till stora delar av frågeanalys. Abiturienterna definierar typiska studentexamensfrågor och skriver uppsatser. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TS01 Tvärvetenskapligt tänkande **FÖRDJUPAD**

Välfärdsstatens uppkomst och förfall: En kurs om samhällsmekanismerna vid ekonomiska svängningar. Från den svenska folkhemstanken till kasinoekonomin och depressionen. Kursen integrerar samhällslära, psykologi och historia. Kursen avläggs under åk 1 eller 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

SPANSKA – B-lärokurs

I spanska som främmande språk utvecklas grundläggande språkfärdighet som behövs i vardagen. De studerande förbereds för att klara sig med sin spanska i vardagliga situationer, på resor och i fortsatta studier. Vi jobbar med interkulturell kommunikation och interkulturella aspekter av livet och vardagen. Fokus ligger på kommunikativ förmåga, både muntlig och skriftlig.

B3 = språk som du börjar läsa i gymnasiet

B2 = språk som du börjat läsa i år 8

SPB301 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket **FÖRDJUPAD**

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna. Kursen avläggs under år 1.

SPB302 På resa i världen

FÖRDJUPAD

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till resande och utträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier. Kursen avläggs under år 1.

Efter dessa två kurser slås gruppen som läser spanska som B3-språk ihop med gruppen som läser spanska som B2-språk (börjat i år 8). Därför har kurserna två olika beteckningar (B2/B3), trots att innehållet är det samma.

SPB303 / SPB201 Viktiga frågor i livet och vardagen **FÖRDJUPAD**

Den studerande övar sina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Kursen avläggs under år 1.

SPB304 / SPB202 Liv och levnadssätt

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands. Kursen avläggs under år 1.

SPB305 / SPB203 Välbefinnande och omsorg **FÖRDJUPAD**

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande undersöker olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig att diskutera frågor i anknytning till dem. Man reflekterar också över vilka förändringar

tekniken och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Kursen avläggs under åk 2.

SPB306 / SPB204 Kultur och medier

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella företeelser och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Kursen avläggs under åk 2.

SPB307 / SPB205 Studier, arbete och framtid

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursen behandlar skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Kursen avläggs under åk 2.

SPB308 / SPB206 Vår gemensamma jord

FÖRDJUPAD

Under kursen fortsätter man med diskussionsövningar och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Kursen avläggs under åk 2.

SPB309 Internationell verksamhet

TILLÄMPAD

SPB207 Internationell verksamhet

FÖRDJUPAD

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärarbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsord enligt skalan 4-10.

SPB310 Muntlig och skriftlig kommunikation

TILLÄMPAD

SPB208 Muntlig och skriftlig kommunikation

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsord enligt skalan 4-10.

SPB311 / SPB209 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Huvudvikten är förlagd till att öva text- och hörförståelser inför studentskrivningen i spanska, att gå igenom aktuella texter så att ordförrådet ökas och repetera spansk grammatik med olika strukturövningar. Den skriftliga övningen sker genom skrivandet av korta skriftliga texter. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

SPB312 / SPB210 Muntlig kurs

TILLÄMPAD

I denna kurs betonas muntlig kommunikation och hörförståelse. Målet med kursen är förbättra förmågan att uttrycka sig i tal, att lära sig att bättre förstå talad spanska samt att utvidga ordförrådet. Vi jobbar med texter, audiovisuellt material, teater, spel, diskussioner och debatter. Vi kommer även att bekanta oss med talspråk, slang och idiomatiska uttryck samt öva på uttalet och att argumentera på franska. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TYSKA – B-lärokurs

I tyska som främmande språk utvecklas grundläggande språkfärdighet som behövs i vardagen. De studerande förbereds för att klara sig med sin tyska i vardagliga situationer, på resor och i fortsatta studier. Vi jobbar med interkulturell kommunikation och interkulturella aspekter av livet och vardagen. Fokus ligger på kommunikativ förmåga, både muntlig och skriftlig.

B3 = språk som du börjar läsa i gymnasiet

B2 = språk som du börjat läsa i åk 8

TYB301 Vi bekantar oss med varandra och det nya språket **FÖRDJUPAD**

Under kursen får den studerande en bild av målspråkets ställning i världen och i förhållande till de språk hen behärskar eller har studerat tidigare. Den studerande övar sig att kommunicera i vardagliga situationer och att använda lämpliga kommunikationsstrategier samt lär sig de viktigaste artighetsfraserna. Kursen avläggs under åk 1.

TYB302 På resa i världen **FÖRDJUPAD**

Under kursen övar sig den studerande att klara sig i olika sociala situationer som anknyter till resande och uträttande av vardagliga ärenden. Den studerande utvecklar användningen av kompensationsstrategier och andra kommunikationsstrategier. Kursen avläggs under åk 1.

Efter dessa två kurser slås gruppen som läser tyska som B3-språk ihop med gruppen som läser tyska som B2-språk (börjat i åk 8). Därför har kurserna två olika beteckningar (B2/B3), trots att innehållet är det samma.

TYB303 / TYB201 Viktiga frågor i livet och vardagen **FÖRDJUPAD**

Den studerande övar sina kommunikativa färdigheter med hjälp av olika medier. Under kursen behandlas teman och situationer som anknyter till de ungas dagliga liv, mänskliga relationer och nätverk, intressen, fritid och hobbyer. Kursen avläggs under åk 1.

TYB304 / TYB202 Liv och levnadssätt **FÖRDJUPAD**

Under kursen fästs uppmärksamhet vid olika sociala koder och deras eventuella skillnader i kommunikation. Skriftlig kommunikation övas i någon mån. Kursens teman är interkulturell kommunikation och kulturmöten i Finland och utomlands. Kursen avläggs under åk 1.

TYB305 / TYB203 Välbefinnande och omsorg **FÖRDJUPAD**

Under kursen lär sig den studerande att med hjälp av olika medier diskutera och lyssna på andra i olika kommunikationssituationer. Hen utvecklar sin förmåga att formulera åsikter och tillsammans diskutera betydelser i frågor som gäller vardagslivet. Den studerande undersöker olika texter om välbefinnande, mänskliga relationer och livsskeden samt övar sig

att diskutera frågor i anknytning till dem. Man reflekterar också över vilka förändringar tekniken och digitaliseringen har inneburit för kommunikation och välbefinnande. Kursen avläggs under åk 2.

TYB306 / TYB204 Kultur och medier

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes multilitteracitet. Den studerande lär känna aktuella och ur de ungas synvinkel intressanta kulturella företeelser och medier inom målspråkets språkområde eller -områden. Kursen avläggs under åk 2.

TYB307 / TYB205 Studier, arbete och framtid

FÖRDJUPAD

Under kursen fästs vikt vid att kommunikationen är kulturellt lämplig. Kursen behandlar skola, fortsatta studier och arbetsliv samt de ungas framtidsplaner. Kursen avläggs under åk 2.

TYB308 / TYB206 Vår gemensamma jord

FÖRDJUPAD

Under kursen fortsätter man att öva sig i interaktion och repeterar språkkunskapen utgående från de studerandes behov. Den studerande bekantar sig med möjligheterna att delta i internationellt samarbete. Kursens teman ska anknyta till naturen, olika boendemiljöer och hållbar livsstil. Kursen avläggs under åk 2.

TYB309 Internationell verksamhet

TILLÄMPAD

TYB207 Internationell verksamhet

FÖRDJUPAD

Under kursen använder den studerande sin språkkunskap och stärker förståelsen för olika kulturer genom att lära känna eller delta i internationellt samarbete, volontärarbete eller arbetslivet, vid behov med hjälp av fjärruppkoppling. De språkliga målen bestäms på basis av kursinnehållet. De studerande rapporterar om eventuellt deltagande i internationell verksamhet på gemensamt överenskommet sätt. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsord enligt skalan 4-10.

TYB310 Muntlig och skriftlig kommunikation kurs

TILLÄMPAD

TYB208 Internationell verksamhet

FÖRDJUPAD

Kursen stärker den studerandes förmåga att producera text som behövs i olika kommunikationssituationer. Den studerande övar sig att producera och tolka olika textgenrer. Teman som behandlats tidigare repeteras eller kompletteras enligt de studerandes behov. Kursen avläggs under åk 3 och bedöms med vitsord enligt skalan 4-10.

TYB311/ TYB209 Repetitionskurs

TILLÄMPAD

Text- och hörförståelse samt skriftlig produktion övas inför studentprovet. Grammatikaliska strukturer och ordförråd repeteras och övas enligt de studerandes önskemål. Kursen avläggs inför skrivningarna och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TYB312 / TYB210 Muntlig kurs**TILLÄMPAD**

I kursen betonas muntlig kommunikation och hörförståelse. Målet med kursen är förbättra förmågan att uttrycka sig i tal, att lära sig att bättre förstå talad tyska samt att utvidga ordförrådet. Vi jobbar med texter, audiovisuellt material, teater, spel, diskussioner och debatter. Vi kommer även att bekanta oss med talspråk, slang och idiomatiska uttryck samt öva på uttalet och att argumentera på tyska. Kursen bjuds ut vartannat år och avläggs under åk 2 eller 3. Kursen bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).

TYB313 / TYB211 DSD - Das deutsche Sprachdiplom**TILLÄMPAD**

Vi övar systematiskt inför Das deutsche Sprachdiplom. Alla delar av provet går igenom och övas noggrant: läs- och hörförståelse, uppsatsskrivning och den muntliga presentationen, samt korta diskussioner enligt ett givet tema. Den muntliga presentationen utarbetas under kursens gång. Kursen avläggs under åk 2 och bedöms med vitsordet A (avlagd) eller U (underkänd).